

A kommunizmus lezárult! Felejtjük el?

1990. Újabb fordulópont Magyarországnak történetében. Március 25-én, hosszú szünet után, újra demokratikus választások lesznek, s ezzel el is temetjük a régi rendszert. A ravatalnál sokan örvendeznek, sokan csak tanácstalanul merednek maguk elé, s kérdezik, vajon az új jobb lesz-e, mint a régi, s bizony akadnak szép számban, akik sírnak. A közjegyzőnek fel sem kell olvasnia az örökhatályú végrendeletét, úgyszólván tudjuk. Bruttó 22 milliárd dollár adósság, infláció, nyomor, munkanélküliség, fényvesztett szempárok milliói. Hogy volt néhány rossz évünk? Ugyan már! Jó néhányszor megesezt ez a magyarokkal a történelemben. A kommunizmus lezárult, felejtjük el! Vagy mégsem? – kérdeztem több ellenzéki párt képviselőjét.

Mindegyik hangsúlyozta az elkövetett bűnökért való felelősségrevonás szükségességét. Am – mint mondták – nem leszámolás lesz, csak elszámoltatás, de az nem marad el. Ami a jogi felelősséget illeti, azt csakis törvényes keretek között, bírósági úton képzelik el. A politikai és erkölcsi számonkérésről pedig azt tartják, hogy maga a NÉP „végzi el” a március 25-i választásokon. Majd eldönti, hogy kinek szavaz bizalmat (esetleg továbbra is) és kit vált le. A közvéleménykutatások szerint ma legtekintélyesebb bázissal rendelkező pártok képviselőit szólaltattam meg, s reményt keltő, hogy egyikük sem a piros könyvek alapján ítélne meg – a kormányzó pozícióba kerülése esetén – az államigazgatásban dolgozókat. Épp ellenkezőleg, ragaszkodnak a szakemberekhez, s egyöntetűen utasítanak el mindenfajta B-listázást.

A valóban demokratikus elvek és kinyilatkoztatások ellenére mégis felmerült bennem egyenlő aggály. Rögtön elsőként: mennyire lesz ez az elszámoltatás igazságos? Mert igazságos akkor lenne, ha mindenkit egyenlő mérték szerint ítélnének meg. Hangsúlyozom, mindenkit, s nemcsak egyszemélyes pozíciók, posztok alapján kipécézve. Kérdéseket röptek a szélbe. Ki felel a másként gondolkodókat ért zaklatásokért? Ki felel az ártatlanul leült börtönövéért? A kettőtört karrieréért? A folyton nyelők infarktusiáért? Ki felel a március 15-ei gumibotzuhogásokért? Bűnök nemcsak tanácselnöki, miniszteri funkciókban lévőket követtek el. Ismertem néhány üzemvezetői, iskolaigazgatói, főszerkesztői „rangban” lévő kiskirályt is, s hallottam olyan bűncselekményekről, amelyek a legfelső szintű állami és gazdasági irányításban estek meg. A politikai és erkölcsi felelősség képlete világos és egyszerű. Vagy bizalmat

szavaznak valakinek vagy nem. Am ami a jogi (büntetőjogi) felelősséget illeti, megintcsak motoszkál bennem a kétely. A haláztatban nemigen vagyok jártas, sőt, ha egészen őszinte akarok lenni, egyáltalán nem. Am a logika szabályai szerint kikövetkeztethetem, hogy általában a nagyhalak akadnak fenn a hálón, a kisebbek pedig kisiklanak. Tartok tőle, hogy a jogi-vagyoni elszámoltatás során ez épp fordítva történik. A kishalak – az ügyelenebbek – akadnak fenn, s a nagyok – az ügyesek – tovasiklanak. A letűnőben lévő rendszertől örököltünk többek között egy tekintélyes államadósságot. A hatalomhoz közel állóknak jutott egy-egy luxus-szolgálati-öröklakás, balatoni nyaraló, hegyi víkendház. Am balgaság volna feltételezni, hogy a

bruttó 22 milliárdot ezek teszik ki. A dollármilliárdok körülbelül egytizede zsebekbe vándorolt, onnét pedig nyugati bankszámlákra. Nem hiába tartja a mondás, hogy ügyes a magyar. A szálak valóban kibogozhatatlanok. Szó sincs itt törvény megszegéséről. Annál sokkal okosabbak voltak a nagyhalak – hisz azért nagyok –, sem hogy cselekményeikre fényt lehessen deríteni, vagy ha mégis, akkor azokra rá lehessen húzni a Büntető Törvénykönyv valamelyik paragrafusát.

Már előre látom, hogy a vagyonyilatozatok megtétele után mint mazsolázgat a sajtó a „kis Czinege”-ügyek közül, melyiket lehet a legizgalmasabban tálni az olvasónak. Forintmilliókról lebbentik le a fátylat, s az emberek megnyugodhatnak, lám-lám, előbb-utóbb minden kiderül. Arra viszont akárkivel most fogadást kötök, hogy dollárszázereket, netán dollármilliókat érintő leleplezésekről nem születik szenzációs tudósítás, mert nem is születik. Egyszerűen azért, mert homály fedi őket, mert Nyugaton él az áldott banktitok.

A „kártyaadósság” tetemes részét jelentő hibás beruházások s a menthetetlenül veszteséges vállalatok milliárdokra rúgó dotációja tovább növeli keltelyemet. Próbálja csak valaki kibogozni egy-egy hibás beruházás szálait! Mondjuk az Adria vezetéket! Vagy hogy csak egyet említek az utóbbi évek balfogásai közül, Bős-Nagymaros! Ki a felelős érte? Maróthy László miniszter úr? Aligha hiszem. Ezt persze nem az ő védelmében írom, hanem a bűnök tettenérhetetlen voltának igazolására. A beruházások előkészítésében vélhetően több százan részt vettek. Akkor vonják felelősségre X. Y. mérnököt, közgazdászt is? Hogy miért nem lépett ki a munkabizottságból, miért féltette egzisztenciáját, s miért nem mert okosabb lenni az utasítást adóknál, s a szemükbe mondani: fiúk, ez a beruházás marhaság! S itt lép be a rendszer ördöge! Ha ő kilép, jött volna a helyébe más! A tervezett beruházásokat hegyen-völgyön keresztül erőszakolták. A Büntető Törvénykönyvet böngészve még csak véletlenül sem találni egyértelmű paragrafust.

S most hallottam a hírt, hogy amelyik esetleg még passzolna, pl. beruházási fegyelem megsértése, népgazdaság károsítása, azt sebtében hatályon kívül akarja helyezni a mostani Országgyűlés. Ki tudja, kinek sürgős? Azt már csak mellékesen említtem, hogy a gazdaságot – csakúgy mint az élet minden területét a proletárdiktatúrákban – pártérdekek, azaz pártutasítások uralták. Azok mögé meg ki lát?

Minden bizonnyal lesznek felelősségrevonások. S azt gondolom – már csak a pártok által óhajtott jogállamiság miatt is hiszem –, hogy valóban nem tapad hozzájuk törvénytelenység. Am valószínű, hogy jobbra csak a kisebb dísznóságokat követők nyakán szorul a hurok, a „nagyok” meg eltűnnek, mint Hung Meng a ködben. S a felelősségrevonások ellenére is tovább fojtogat bennünket a 22 milliárd adósság. Régi bölcsesség: a diófát az unokájának ülteti az ember, s a vermet sem mindig magának ássa. Pechünkre, elődeink nekünk nem diófát ültettek.

A kommunizmus lezárult. (Remélhetőleg.) De azért ne felejtjük el! Se mi, választópolgárok, se a bizalmunkból hatalomra kerülők. Különben nem tudunk kimászni a veremből!

Cseke Hajnalka

Calfa-levél a vízlépcső ügyében

(Beszámolónk a sajtótájékoztatóról a 2. oldalon)

Vajon lejárt-e a „gyűjtögetők” kora?

(Wágner Dezső katonai jelentése az 5. oldalon)



Levél a településkultúráról

(Cikkünk a 4. oldalon)

A Mai Nap sötétebb képet festett...

Tengizi helyzetünk

Az Országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága meghallgatta a Tengizben járt parlamenti vizsgálóbizottság jelentését. A bizottság vezetője, dr. Papp Elemér főorvos emlékeztetett arra, hogy a Mai Nap rendkívül komor képet festett a kazahsztánbeli élet- és munkakörülményekről. Ehhez képest – mondhatni – kellemesen csalódtak a helyszínrre érkező bizottsági tagok, akiknek sorában a járványügy, a sugárbiológia, a munkavédelem és a polgári védelem szakemberei képviseltették magukat. A bizottság a mai állapotot elemezte, ami a beruházás 1986-os indításának mostoha körülményeihez képest jelentősen javult. A járványügyi helyzetről megállapították, hogy a kazah lakosság rendkívül rossz életkörülmények, higiénés viszonyai miatt a területen előfordulnak ugyan olyan súlyos fertőző betegségek, mint a tifusz, a tetanusz és a kolera, az ott dolgozó magyarok azonban védőoltást kapnak ezek ellen. Tengizben ugyan csak nem észleltek mérgezőanyagot. Ennek ellenére a helyszínen rendelkezésre áll kigyóméreg és pókmarás elleni szérum. Az adatok visszamenőleges átvizsgálása azt tanúsítja, hogy keresőképtelenséggel járó hasmenéses betegségek 1986 nyarán nagy gyakorisággal és járványos jelleggel fordultak elő; feltételezhetően a tengizi telep akkori kezdetleges kiépítettsége miatt. 1987-től azonban jelentős hasmenésjárvány nem volt, és gyakorisága jelenleg elfogadhatóan alacsony szintű. Sem a közélet, sem a vezetékes ivóvíz nem okozott ilyen járványt. A közelmúltban elvégezték a dolgozók tbc-szűrését is. Harminc embert küldtek haza a betegség gyanújával, s közülük 3 bizonyult betegnek.

Ami az elhelyezési körülményeket illeti, a magyar település kiépítettsége magas színvonalú, városias jellegű. A lakóhelyiségek – bár nem túlságosan tágasak – jól fűtöttek, berendezésük kulturált. Távezetékén volgai nyersvíz érkezik, s azt a tábor saját, minden igényt kielégítő víztisztítóműve tisztítja és fertőtleníti. A minőséget rendszeresen ellenőrzi a tisztítómű saját laboratóriuma és időszakosan a szovjet köjál. Az élelmiszerek tárolását saját hűtőház biztosítja, bőséges mélyhűtő-kapacitással, a higiénés előírásoknak megfelelően. A konyha műszaki felszereltsége jó. Az étrend változatos, bár túlságosan sok koleszterint tartalmaz.

A dolgozók munkája igen megterhelő a nehéz klimatikus viszonyok és a hazainál hosszabb munkaidő következtében. Télen mintegy 9 órát dolgoznak, jobbra belső téren. Nyáron viszont 12 órát is a rekkenő hőségben. Ennek fejében az átlagkereset évente nettó 450 ezer forint körül alakul, s a munkásoknak napi 26 rubel is jár, amiből 13 rubelt vonnak le az ellátásért.

A Mai Napban leírtakkal szemben a kinti egészségügyi ellátás megfelel a hivatalos „üzemegészségügyi rendelés” minősítésének, bár felszereltségénél, higiénés körülményeinél és az ott dolgozók képzettségénél fogva magasabb ellátási szintet is biztosítani tud. A rendelés folyamatos, szabályszerűen történik és alkalmazkodik a munkarendhez. A gyógyszerellátás kifogástalan.

A sugárbiológusok és polgári védelmi szakemberek megállapították, hogy a környezet jellemző talajaiban a gamma sugárzó radioaktív izotópok koncentrációja és a dózisteljesítmény nem haladja meg a világalagot, sőt annál alacsonyabb. A termelőmezőben és a magyar dolgozók által használt területeken kénhidrogén még mérhető mennyiségben sem fordul elő. Egy esetleges gázkitörés esetén sem érheti el a települést mérgező gázfelhő. Ha mégis vész helyzet alakulna ki, megfelelő kimenekítési tervek állnak rendelkezésre.

A vizsgálóbizottság szerint a legnagyobb próbatétel elé az állítja a tengizi magyarokat, hogy hazájuktól, családjuktól elszakítva kell hosszú hónapokig dolgozniuk. Az elzártság érzését csak részben enyhíti, hogy Budapestről naponta telexen hírszefoglalót kapnak. A bizottság tagjai körében nagy visszatetszést keltett a Tengizben dolgozók szerződésének 7/d pontja, amelyet úgy minősítettek, hogy a modern rabszolgaság csírát hordozza magában. Eszerint ugyanis bárki indoklás nélkül hazaküldhetnek a kinti vezetők. A fővállalkozó Vegyészvezető ezt az igen szigorú rendelkezést a fegyelem fenntartásával indokolja. A bizottság viszont indokolatlannak tart ilyen szigorú. A jelentéssel az Országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága egyhangúlag egyetértett. Egyben tudomásul vette azt is, hogy a vizsgálatot Magyarországon újabb ellenőrzések követik majd, mivel többen is jelentkeztek azzal, hogy különféle betegségeket szedtek össze Tengizben.

Berlini tudósítónktól

Nőnap az utcán

Kittüntetések (csak nőknek), pezsgős köszöntő, ünnepi beszéd, virágcsokor – március 8-át mindig is nagy csinaradrattával ünnepelték az úgynevezett szocialista NDK-ban. Nem csoda, elvégre kettős ünnepet kellett letudni egy napon. A május első vasárnapján esedékes Anyák Napját itt nem ünneplik, az óvodások, iskolás gyerekek kis kézimunkáikkal, mama-versikéikkel március 8-án köszöntik édesanyjukat. (Az Anyák Napja rossz ünneppé vált a „Lánynak szülni dicsőség, asszonynak szülni kötelesség” – jelszavaktól hangos náci Németországban. Így 45 után igyekeztek megfelekedni róla erre-felé.)

Am az idejű nőnapon az derült ki, hogy a március 8-i esetleg rossz szájízú vált ki nők tömegében: a kilenc és fél óras munkaidő (!) után – mely közlekedéssel együtt könnyen napi 11 órára rúg – el lehet hozni a gyerekeket az óvodából és az iskolából, hogy utána velük együtt álljanak legalább egy órát sorba a közterben, ahol amúgy is vagy kap valamit az ember vagy nem. (A kenyér, tej és néhány tejtermék a biztos, más semmi.)

Ez jelenti a nőknek a mindennapot az NDK-ban. Persze március 8-án megöntözve egy kis ünnepi szószsal. A gyerekekkel – szemben a magyarországi három évvel – itt egy évet maradhat otthon a mama, azt viszont teljes fizetéssel. Gyakorlatilag minden gyerek egy éves korában elkezd a „munkába járás” legalábbis olyan sokáig van valamilyen intézményben, mint anyja a munkahelyén. Ezt hívják szociális vívmányoknak az NDK-ban, s ennek megőrzésénél most sorra rendre tiltakoznak a keletnémet nők: félnek, hogy a két Németország egyesülése után sok napközti otthonos iskola megszűnik (az NSZK-ban ez ugyanis nem jellemző), hiány lesz óvodai és bölcsődei férőhelyekben (éppúgy mint az NSZK-ban) a tetejében ezek még meg is drágulnak. Az utóbbi félelem abszolút reális, hiszen 7–15 márka (70–100 forint közt) fizet ma az ember az óvodában egy gyermek után és független a szülőök jövedelmétől. Igaz, tízóráira gyümölcsöt és délutánra uzsonnát mindenki maga visz.

E gyerekeket nemkülönböztetik a dolgozó anyák számára – itt a nők kb. 99%-a dolgozik. Muszáj is, hisz egy fizetésből – éppúgy mint Magyarországon – nem lehet megélni. Az NSZK-ban más a helyzet. Ott egy keresetből bőven megél a család, és gyerekszülés után a nők jelentős része nem megy vissza dolgozni. (Igaz, az újszülöttekkel csak fél évet maradhat otthon az anya, utána megszűnik a

munkaviszonya.) Hat-nyolc-tíz évig legtöbbjük szívesen marad otthon a gyerekekkel, ezért is kevesebb eleve már a bölcsődei és óvodai helyek száma. Helyenként, főleg nagyvárosokban, ez viszont már problémát jelent időnként, hiszen a diplomás nők jelentős része nem akar évekre kiesni a szakmájából. Am nem tudnak elmenni dolgozni, mert nem sikerül egy óvodai helyet felhajtaniuk.

Ettől félnek a munkahelyhez szokott keletnémet nők, nem akarnak már „csak” háziasszonyok lenni, egész nap egyedül otthon „unatozni”. Am, ha nincs óvodai hely, így merül fel még ma a kérdés. De már sejteni lehet azt is, ha beköszönt az áhított egyesülés az NSZK-val, nagyon sok üzem, vállalat fogja becsukni a kapuját. És akik először repülni fognak a piacgazdasági körülmények között, azok a gyermeküket egyedül nevelő anyák, másodszor a gyerekeket nem egyedül nevelő anyák. Elvégre a gyerek lehet beteg, jöhet egy új gyerek és az anya otthon marad. Márpedig a piacgazdaság megbízható dolgozóira épül. A félelem első jelei a rohamosan növekvő abortuszok számán is mérhető az NDK-ban.

Így hát a vállalati klub helyett az utcán gyülekeznek az idejű nőnapon a berlini nők – gyerekestül, elvégre kire hagynák őket, a nagymamák is bizonyára dolgozó nők, hisz nekik 60, a férfiaknak 65 év a nyugdíjkorhatár. A felhívás szerint csillagszórót, lampionokat, játékhangszereket hozzanak magukkal a kicsik, hogy ne lehessen „nem látni és nem hallani” a nők követeléseit.

Pedig... az ENSZ jó tíz éve elfogadott egy konvenciót, mely fellép a nők diszkriminációja ellen. S most – egy a konvenció betartását vizsgáló tanulmány szerint – az NDK az igen előkelő 4. helyet foglalja el. Az amerikai „Population Crisis Comitee” elnevezésű intézet 99 országban vizsgálta a nők helyzetét – ezekben az országokban él a nők 92 százaléka. Ot területen hasonlított össze helyzetüket a férfiakéval. Az egészségügy területén, a családban, az oktatásban, a fizetett munkában és a szociális (belpolitikai) életben. Az összehasonlítás a svédre nézve hozta a legjobb eredményt, ők állnak az első helyen, míg az NDK 4. a listán, az NSZK-nak nem sikerült a 17-nél jobb helyre feltornáznia magát. Igaz, Japán e téren még sokkal jobban el van maradva: 33 államban jobb helyzetben vannak mint a Felkelő Nap országában.

Holan-Koch Júlia

Meglepő miniszterelnöki levélváltás vízlépcsőügyben

Tegnap a Közlekedési, Hírközlési és Építészügyi Minisztériumban dr. Udvardi László kormánybiztos sajtótájékoztatót hozta nyilvánosságra a magyar és csehszlovák miniszterelnök levélváltását a bős–nagygyarosi vízlépcsőrendszerre vonatkozó államközi szerződés módosításáról és a bős-i erőmű sorsát meghatározó vizsgálatokról. Előjáróban megjegyezte a kormánybiztos, hogy a magyar álláspont szerint a jelenlegi politikai helyzetben, s mert mindkét állam választások előtt áll, így a vízlépcsőre vonatkozó államközi szerződés megkötése majd az új kormányok dolga legyen. Ezután ismertette és fényképeket mutatott be a miniszterelnöki leveleket.

Németh Miklós levelének lényege, melyet Marian Calfa miniszterelnöknek küldött ez év január 10-én, hogy a „korábbi politikai döntések békijóitól megszabadulva természettudományi, műszaki, gazdasági szempontok által vezérelve komplex módon újra értékeljék a vízlépcsőrendszer sorsát”. Továbbá, hogy „nemzetközi tudományos szervezetek bevonásával csehszlovák és magyar közös tudományos szakértői vizsgálatok tárják fel a jelenlegi környezeti állapot felmérése és megfelelő rögzítése mellett a dunakiliti tározó, a gabcikovi erőmű és az üzemvízcsatorna komplex ökológiai hatásait, és ennek eredményeitől tegyék függővé a tározó és a bős-i erőmű üzembe helyez-

hetőségét. Annak alapján pedig az államközi szerződés módosítását vagy új szerződés kötését.”

A csehszlovák Marian Calfa miniszterelnök válaszában ez év február 15-én meglepetéssel és csalódottsággal fogadta a magyar kormány, mert a tavalyi, egy egészen más csehszlovák kormányval folytatott tárgyalásokra utalt vissza. Sőt, megemlíti azt is, hogy a tárgyalásokon majd kidolgozhatnának az 1977. szeptember 16-ikán aláírt a Gabcsikovo–Nagygyarosi vízrendszer felépítéséről és üzemeltetéséről szóló szerződést, valamint a Duna közös szakaszának kihasználásáról szóló további szerződéses dokumentumok módosításának alapelveit is.”

Írta mindezt Calfa miniszterelnök, bár március 1-jén a Szlovák Nemzeti Tanács ülésén Ombrus miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy a bős-i vízi erőmű építése negatívan befolyásolja a Kisalföld vízminőségét. Ugyanakkor Václav Havel elnök a magyar miniszterelnökkel egyetértésben a következő kormányok tárgyalásaira bízta a vízi erőmű sorsát.

Ezek után Németh Miklós most, március 6-án lényegében megismételte januári levelének tartalmát és felhívta a csehszlovák miniszterelnök figyelmét, hogy „ne szalasszuk el az országainkban végbemenő társadalmi változások adta történelmi lehetőséget”.

Györfly László

Függetlenedési gondok Litvániában

Gorbacsov borsos árat szabott

Gorbacsov szerint Litvánia függetlenné válása esetén át kell térni a két ország kereskedelmében a szabadon átváltható valutában való elszámolásra – közölte Brazaukas, a Litván KP első titkára. A Gorbacsovval folytatott megbeszéléseiről elmondta, hogy az áttérés rendkívül súlyos helyzetbe hozná a köztársaságot: ugyanis jelenleg a világpiaci árnál átlagosan háromszor olcsóbban kapják az energiaforrásokat és nyersanyagokat az orosz szövetségtől. Brazaukas szerint alaposan mérlegelni kell a Litvánia szuverenitásával kapcsolatos központi döntéseket, mivel azok nagyon megnehezíthetik a balti köztársaság helyzetét, ha nem veszik figyelembe a realitásokat. Az új litván parlamentnek és kormánynak alaposan fel kell készülnie a szovjet vezetéssel folytatandó tárgyalásokra – mondta.

Helyszíni értesülés szerint a köztársaságban élénk visszhangot váltott ki az is, hogy Gorbacsov a tárgyalásokon meglehetősen borsos árat szabott a litván függetlenségért cserébe. Moszkva ugyanis tizenhét milliárd rubelt követelne a litvániai nagyberuházásokért, és négy milliárdot számítana fel az elmaradt áruszállítási szerződéseikért. Zaikauskas ismert litván közigazdász, a parlament gazdasági tanácsadója ellenben arra hívta fel a figyelmet, hogy egyrészt a nagyberuházások az elmúlt években bőven megtörténtek, sőt jelentős hasznot is hoztak. Másrészt Litvánia szintén kártérítést követelhetne a

szovjethatalom éve alatt keletkezett veszteségeiért, nem beszélve a sztálini repressziók miatt a polgárait ért károkról. A közigazdász szerint éppen ezért egyik oldalán sem célszerű a kártérítések kérdésének a felvetése a kiválási folyamatról folytatandó tárgyalásokon. Litvániában Gorbacsov kijelentései mély ellenérzéseket szültek, noha a balti köztársaságban élők számára már a pártfőtitkár-államfő január eleji látogatása után világossá vált: nem lesz könnyű a függetlenség kivívása. Gorbacsov ugyanis világosan értésre adta akkor, hogy minden tőle telhető megtesz, hogy a köztársaság a Szovjetunió belül maradjon.

Albion és az SZDSZ

Tamás Gáspár Miklóst csütörtökön fogadta sir Geoffrey Howe miniszterelnök-helyettes. A képviselő találkozott Bakerrel is. Eszmecserejük során szó volt a magyarországi politikai helyzetéről, a pártviszonyokról, a német kérdéssel és a Szovjetunió bizonytalan helyzetéről. Howe-val elsősorban gazdasági kérdésekről tanácskozott kiváltképpen a piacról, a hitel-, pénz- és vagyonviszonyokról. Az SZDSZ ügyvivője hangsúlyozta: pártja azt kívánja, hogy Magyarország a Közös Piac tagjává váljék. Howe megjegyezte, hogy az Európai Közösségek kibővítésének kérdésében vannak bizonyos kételyek a tagállamok körében.

Nőnap ajándék: háromórás beszéd

Castro ismét alakított

Fidel Castro szerdán Havannában bejelentette, hogy országa nem fogadja el az ENSZ emberi jogi bizottsága által megszavazott határozatot, amely szerinte kedvezőtlen képet fest Kubáról. Egyúttal keményen bírálta a bolgár, a csehszlovák, a lengyel és a magyar kormányt, mert csatlakoztak az amerikai tervezethez. Castro a kubai nőszövetség kongresszusán háromórás beszédében kilátásba helyezte a Nicaraguának nyújtott kubai támogatások leállítását. Ismét ijesztő képet vázolt fel a jövőről, amely Kubára vár. A genfi emberi jogi határozat kapcsán kijelentette, hogy nincsen humánusabb ország a világon, mint Kuba, de az Egyesült Államok, akár zsarolással és nyomással is, meg akarja szegényíteni országát. „A határozat egyetlen betűjét sem teljesítjük. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy az árulók és az ellenforradalmárok büntetlenül maradnak Kubában” – mondta. A jogi bizottságban a szavazás 19–12 arányú volt, ami azt jelenti, hogy a kelet-európai országok megakadályozhatták volna, akárcsak a múltban, az amerikai kezdeményezés érvényre jutását – mondta. „Egy amerikai invázió esetén ezekre az államokra is felelősség hárul majd a kiontott vért” – jelentette ki. A nyílt szavazás szerinte elriasztott egyes, amerikai hitekre szoruló országokat a szuverén véleménynyilvánítástól. Egyértelműen dicsérte viszont a Szovjetuniót (vele együtt Ukrajnát), Jugoszláviát és Kínát, mert a (rég) „szocialista világrendszerből csak ők álltak ki Kuba mellett”.

Beszéde egy másik pontján az elnök ismét név szerint bírálta Bulgáriát, Csehszlovákiát és Magyarországot a Kubának szállított áruik rossz minősége miatt. „Örülök, hogy már nyíltan beszélhetek. Olyan roncokat kapunk, amelyeket máshová nem lehet eladni” – mondta, és a bolgár tárgyoncán, a csehszlovák sebességváltókon kívül az Ikarus buszokat is megemlíttette. Az utóbbiakról közölte, hogy nagyon sokat fogyasztanak és mérgezik a levegőt. „Saját gyártmányú motorjaink hatvan százalékkal hosszabb utat tesznek meg ugyanannyi üzemanyaggal, és nem mérgezik meg a városainkat” – jelentette ki, és kilátásba helyezte a kereskedelmi megállapodások felülvizsgálatát. A nicaraguai helyzetet elemezve közölte, hogy az új kormány hatalomra lépéséig – április 25-ig – megszüntetik a kétoldali katonai együttműködést, amelyet egyébként is kis volumenűnek minősített. A polgári ágazatokban is felül fogják vizsgálni az együttműködést, de az biztos, hogy nem lehet szó a régivel megegyező mennyiségű és minőségű segítségről – mondta. „Nicaraguában több ezer kubai orvos, tanító, építőmunkás és gazdasági szakember dolgozik, akiknek a biztonsága veszélybe kerülhet az esetleges belső konfliktusok miatt. Nincs szó a megtorlás szándékáról az új rendszerrel szemben, de az együttműködést nem lehet változatlanul fenntartani egy olyan kormányzattal, amelynek tagjai nyílt ellenérzéssel viseltetnek a kubai forradalommal szemben.”

A belső helyzetéről szólva ismét hangsúlyozta az ország veszélyeztetettségét, és azt, hogy a Szovjetunió belső gondjai a szilárd ígérek ellenére is bizonytalanná teszik a kétoldali gazdasági együttműködést. Jelezte, hogy készülnek a tervek a szükséghelyzetre, amikor egyes gazdasági ágazatokot le kell majd állítani és félbe kell hagyni – akár öt évre is – a szociális szféra fejlesztését. Nem fogják szüneteltetni azonban az élelmiszer-ellátás javítását, az exportcikkek előállítását, a tudomány és a turizmus fejlesztését. Racionalizálni fogjuk ugyan az áramfogyasztást, de mindenki hozzá fog jutni a szükséges minimumhoz – ígérte. „Elképzelhető, hogy a cukornád learatását kézi erővel, bivalyok és ösvérek segítségével fogjuk megoldani” – mondta a kubai elnök a nőkongresszuson, amelynek résztvevői többször is fölállva, vastappal és forradalmi dalokkal ünnepelték a beszédet. A felszólalásban – egyes korábbi megnyilvánulásaiával ellentétben – kerülte a Szovjetunió bírálatát annak belső átalakulásával kapcsolatban. „Bár már nem lehet szocialista táborról beszélni, szerencsére még létezik a Szovjetunió, amely szilárd internacionalista politikát folytat, küzd a békéért, és nem került az ellenforradalmárok kezére, nem hullott szét és nem tört ki benne polgárháború” – mondta Castro. Hangsúlyozta, hogy az amerikai nyomásnak ellenállva a Szovjetunió kész teljesíteni a Kubával kötött megállapodásokat, amire példaként a MIG-29-es harci repülőgépek szállítását hozta föl. Ezzel együtt úgy ítélte meg, hogy a Szovjetunió javítani szeretné kapcsolatait az Egyesült Államokkal, és a „jelek szerint ebben ma a Kubához fűződő viszonya a legfőbb akadály”.

A VILÁG HÍREI

– Svédország 150 millió dolláros hitelt nyújt a Magyarországra irányuló svéd export és magánberuházások finanszírozására. Az erről szóló megállapodást Bartha Ferenc, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és Bo Marking, a Svéd Exporthitel Intézet vezérigazgatója írta alá csütörtökön Stockholmban. Az egyezmény értelmében a svéd állam – első ízben – garanciát is vállal a Magyarországon eszközölt svéd magánberuházásokra. Az exporthitel-keret a vásárlások 85 százalékára nyújt fedezetet.

– A Bundestag a kormánykoalíció képviselőinek szavazatbővítésével elfogadta az uniopártok és az FDP közösen előterjesztett javaslatát Lengyelország nyugati határának szavatolásáról. A majdani határozat megállapítja: „a lengyel népek tudniuk kell, hogy mi nemetek sem most, sem pedig a jövőben területi igényekkel nem vonjuk kétségbe azt a jogát, hogy biztos határok között éljen.”

– A NATO brüsszeli központjában megkezdődtek Kohl megbeszélései Wörner NATO-főtitkárral. A NATO-szövetségek két alapvető kérdésben egyetértettek: támogatják az egyesített Németország semlegességét.

– Az Egyesült Államok Kuba-ellenes gazdasági és politikai nyomásának azonnali fokozását helyezte kilátásba szerdán Quayle alelnök, aki Kuba-ellenes zsoldos-erők megszerzésének lehetőségét sem zárta ki. A nicaraguaiak – tekintettel arra,

hogy az országban jelen voltak a demokratikus ellenállás erői, a kontrák is – február végén biztosították maguknak a demokráciára való szavazás lehetőségét, addig Kubában ilyen erők egyáltalán nem is léteznek. – Ma már csak az a kérdés, Kuba meddig marad elszigetelt, meddig lesz képes ellenállni a térségben egyre szélesebb körben terjedő demokrácia nyomásának? – tette fel a kérdést Quayle.

– Az Etióp Dolgozók Pártja megváltoztatta nevét és lehetővé teszi, hogy az új testület munkájába bizonyos feltételek mellett az ellenzéki csoportok is bekapcsolódjanak. Erről a párt KB ülésén döntöttek Mengisztu Hailé Mariam államfő javaslatára – így akarván kiszélesíteni a korábbi-nál is elszigetelttebbé vált etióp vezetés bázisát. A határozat szerint az EDP új neve Demokratikus Egységpárt lesz, s ennek munkájában immár mindazon ellenzéki csoportok is részt vehetnek, amelyek hajlandók béketárgyalásba kezdeni a központi kormánnyal. Emellett át kell térni a vegyes gazdaságra, amely a tervgazdálkodás mellett a magántőke széles körű bevonásán alapul majd.

– A Belorusz kormány szerdán az ENSZ-ben előterjesztett felhívásában arra kérte a világ parlamentjeit, kormányait és jóakarató állampolgárait hogy nyújtsanak segítséget a csernobili atomerőmű-szerencsétlenség következményeinek a felszámolásához, mert a következmények azonban

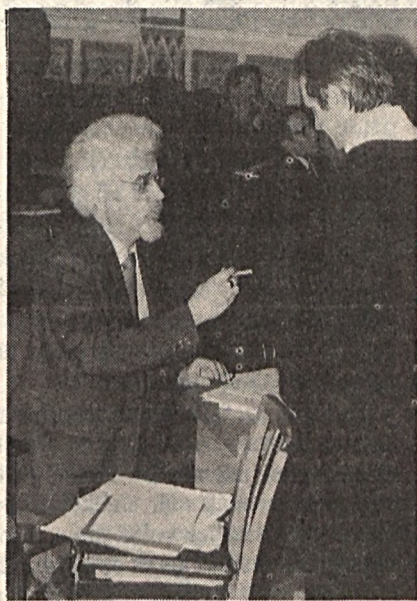
súlyosabbaknak bizonyultak annál, mint amekkorára azokat a szakértők és tudósok becsülték: felszámolásukra egyesített erőfeszítésekre van szükség.

– Afganisztánban egyelőre tisztázatlan a katonai helyzet, az azonban biztos, hogy Nadzsibullah rendszere, a belső megosztottság mélysége miatt, nagy bajban van. Washingtonban úgy tudják, hogy Afganisztánban tovább folynak a harcok, és azok nem korlátozódnak csak a fővárosra, hanem átterjedtek Kandahárra, Hoztra és Dzsálálábádra is. A pakisztáni értesülés szerint Afganisztán legfontosabb légítámaszpontja a bagdami bázis még mindig a felkelők kezén van, akik együttműködnek az iszlám ellenállókkal.

– A német egyesülést fékezni lehet ugyan, de megállítani nem, ezért úgy kell irányítani, hogy lépésről lépésre menjen végbe – hangsúlyozta Gysi, a DSZP elnöke. Szerinte a fő nehézség, hogy a két államban teljesen eltérő politikai, gazdasági és társadalmi rendszer alakult ki. Ezért az egyesülésnek fokozatosan, az európai folyamat keretében kell végbemennie. Köztes állapotot jelenthetne egy olyan konföderáció, amelynek keretében az NDK és az NSZK szuverén jogai egy részéről lemondának a közös államszervezet javára, azonban nemzetközi jogi szempontból független államok maradnának és teljesítenék a NATO és a VSZ iránti kötelezettségeiket.



Félúton Szentgyörgy és Várad között

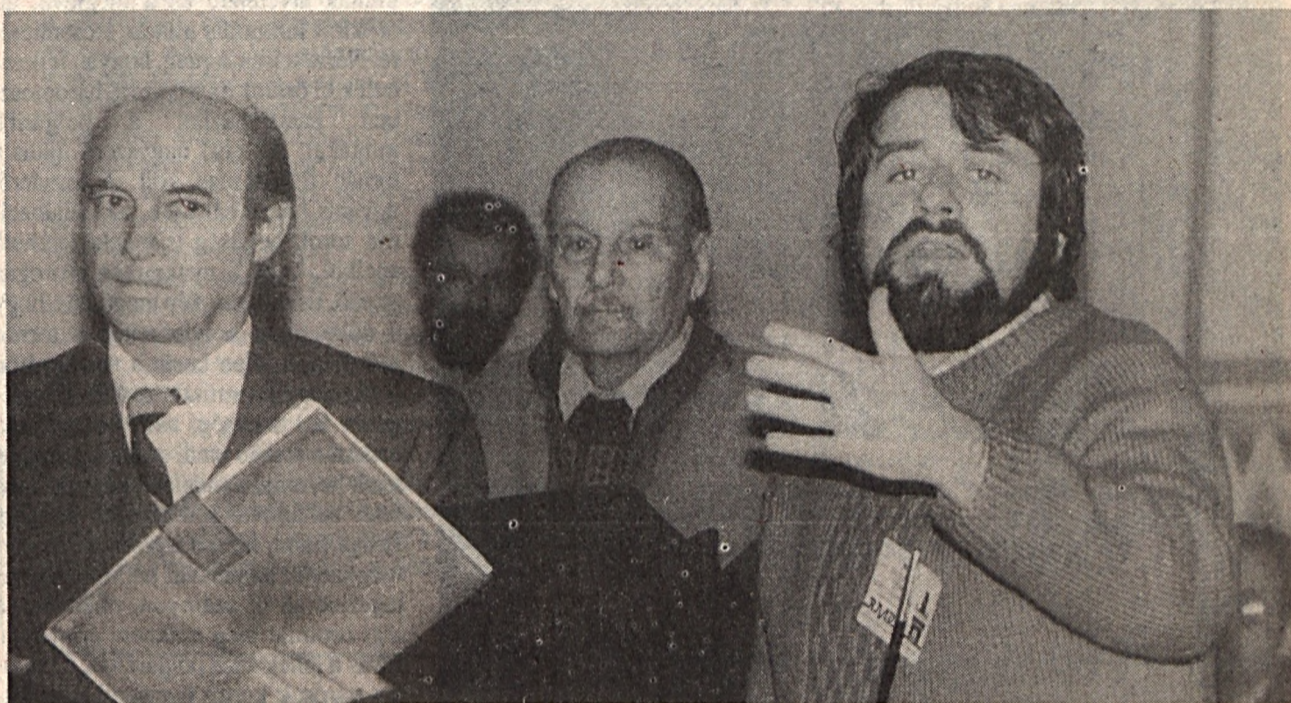


Alig egy hónap múltán, április második hétvégéjén Nagyváradon tartja első kongresszusát a Romániai Magyar Demokrata Szövetség. Céljuk e két nap során kettős: egyrészt felkészülni a választásokra, másrészt a többi nemzetiségi szervezettel együttműködve folytatni önvédelmi harcukat annak az elismertetéséért: csak az emberi jogok érvényesítése révén vezet Románia útja is a közös európai házba. Kétségtelen, keleti szomszédunk ettől még roppant messze áll. Mint ahogy Sepsiszentgyörgyön (február 24-25), az RMDSZ III. országos értekezletén sem kerültek közelebb a küldöttek egy programnyilatkozat megfogalmazásához. Pedig e nélkül Váradon eredményt elérni lázalom. Egy remény még van: amennyiben a kolozsvári alapszervezetnek sikerül a napokban egy ütőképes tervezetet összeállítania...

A kétségek és a merőben eltérő álláspontok keltette bizonytalanság közepette az RMDSZ vezetők nincsenek könnyű helyzetben. Fenn kell tartaniuk Románia legnagyobb – közel 700 ezer tagot számláló – szervezetének egységét, miközben nem hagyhatják figyelmen kívül a radikálisabb fellépést sürgető véleményeket sem. Ami a helyzetet még inkább összekuszálja: az egyre erősödő dákoromán sovinizmus szélsőséges megnyilvánulásai közepette is dönteni kell.

Különben megállunk valahol félúton Szentgyörgy és Várad között. És az lenne a legrosszabb, ha Gyulafehérvárnál... (Felvételeink február végén Sepsiszentgyörgyön készültek.)

(t.) Hámori
fotó: -kafinger-



A vezérkari főnök is löhető...

Történelmi látogatás Hollandiában

Csütörtökön haza érkezett hollandiai látogatásáról Kárpáti Ferenc honvédelmi miniszter és kísérete. A delegáció tiszteletére szerda este vacsorát adott Csejtei István, hágai magyar nagykövét, amelyen megjelent Relus Ter Beek holland védelmi miniszter, P. Graaf vezérkari főnök.

A látogatás Kárpáti szerint igen sikeres volt, részletes és nyílt eszmecsere-t tett lehetővé. A házigazdák mindhárom fegyvernemet, a haditengerészetet, a légierőt és a szárazföldi erőket, egyaránt bemutatták a magyar katonai vezetőknek, akik az első katonavendégek voltak egy VSZ-ország-ból Hollandiában. Kárpáti Ferenc ugyanabban az F-16-os vadászbombázóban foglalhatott helyet a leeuwardeni támaszponton (igaz, hogy csak a földön), mint a vendéglátó Ter Beek védelmi miniszter. A Den Helder-i flottatámaszponton egy rakétafregatt kormányát vehette kezébe, az amersfoorti harcokcsikiképző központ szimulátorán pedig Borsics László vezérkari főnök is löhető a képernyőre vetített harcokcsira. A házigazdák részletesen ismertették a haderőnevek felépítését, feladatait. Kárpáti Ferenc megfogalmazása szerint „kinyitottak ajtót, ablakot egyaránt, és ez jól mutatja, hogy milyen jelentős változásokra került sor a nemzetközi légkörben a két katonai szövetség és a tagországok viszonylatában”. Borsics László emlékeztetett arra, hogy a bécsi tárgyalásokon Magyarország nyilvánosságra hozta harcokcsidandárának összetételét, válaszul pedig Hollandia tette közzé tüzéségi adatait.

Kárpáti Ferenc közölte, hogy Magyarország vonatkozásában Frits Bolkestein, akkori holland védelmi miniszter „törte meg a jeget”: ő volt az első, aki egy NATO-országból Magyarországra látogatott tavaly májusban. „Azóta a brit és a belga védelmi miniszter is járt nálunk, és szó van a nyugatnémet, a francia és az olasz kolléga budapesti útjáról is” – tette hozzá. Elmondta, a magyarországi társadalmi átalakulás kiterjed a védelemre is. A cél az, hogy a nemzeti hadsereg védelmi feladatokat lásson el. Ennek

megfelelően a fegyveres erők elhatározott harmincöt százalékos csökkentésének keretében kiiktatják azokat a fegyvereket, amelyek a szomszédos országokkal szembeni offenzívára valóban alkalmasak. „Magyarország bízik abban, hogy az enyhülés folytatódik, az évtizedek óta kialakult szembenállás fokozatosan megszűnik, és a tárgyalások, amelyek most Bécsben zajlanak, elvezetnek oda, hogy minden ország csak a saját védelméhez szükséges erőt tartja fent és nem fenyeget senkit” – jelentette ki.

Minden országgal, amely ezt kívánja, katonai téren is egyenlő partneri együttműködésre törekszünk – közölte Kárpáti. Állást foglalt amellett, hogy a Varsói Szerződés egész működése alakuljon át, erősödjön meg politikai jellege, és se politikai, se katonai téren ne hozhasson olyan döntést, amely valamely országra hátrányos vagy kötelező jellegű. „Azt akarjuk, hogy minden ország csak saját nemzeti hadserege ügyében hozhasson kötelező erejű döntéseket. E törekvéseink kölcsönösen megértésre találnak szövetségeseinknél. Így kerülhetett sor arra, hogy tárgyalások kezdődjenek a hazánkban állomásozó szövjet csapatok kivonásáról, és ezek várhatólag már a közeli napokban sikerre vezetnek. Még márciusban megkezdődhet a csapatok kivonása, miután a szállítással kapcsolatos technikai problémák megoldásával elhárultak az akadályok a megállapodás szombati aláírása elől.”

Az újságírók kérdéseket tettek fel Magyarországról és a NATO esetleges kapcsolatairól. Kárpáti Ferenc közölte, hogy Horn Gyula külügyminiszter kijelentéseiben nem volt szó a NATO katonai szervezeteiben való magyar részvételről, csupán a NATO politikai szervezeteihez való csatlakozás lehetőségére utalt. „Holland partnereim megnyugvással fogadták ezt a választ” – tette hozzá. Relus Ter Beek holland védelmi miniszter „történelminek” minősítette az úttörő látogatást, amely egy olyan időszakban zajlott le, amikor – szavai szerint – történelmi fontosságú események mennek végbe. Utalt a kapcsolatok további ápolásáról szóló megállapodásokra, amelyek a mostani látogatás alkalmával jöttek létre. Kárpáti Ferenc magyarországi látogatásra hívta meg őt. Elhatározták azt is, hogy Budapesten is akkreditálják a varsói holland katonai attasét, Hágában pedig a brüsszeli magyar katonai attasét. Különböző katonai küldöttségek látogatására és tapasztalatcseréjére is sor kerül majd. A két fél szerint mindez nem elszigetelt esemény, hanem egy folyamat része lesz.

Egy holland újságíró azt tudakolta a magyar minisztertől, hogy vajon ő fogadja-e majd holland kollégáját Budapesten a magyar választások után. Kárpáti Ferenc azt válaszolta: „Senki sem tudhatja, hogy mi lesz a választások után, de a holland védelmi miniszter meghívása mindenképpen érvényes marad”.

Nyolc vajdasági gimnáziumban lesz magyar tagozat

Vajdaság autonóm tartományban az új tanévtől kezdve a szabadkai, becei, zentai, zombori, kovini, becskereki, topolyai és újvidéki gimnáziumban működik majd magyar tagozat – közölte Djordje Nadrljanski tartományi oktatási miniszter. Gondolkodnak azon, hogy ezen felül lehetőség van Szenttamason is egy magyar tagozat indítására. Mindezt a tartomány közepi oktatási rendszeréről szóló új törvénytervezet tartalmazza. A dokumentumot most közvitára bocsájtják, s áprilisban kerül majd az autonóm tartomány képviselőháza elé.

Koronatanúk a fényképek

Valószínű, Daguerre mester nem is tudta, hogy a Múzsák közül melyiket is szólította a földi halandók sorába, amikor 1838-ban jódgözzel fényérzékeny telt ezüstözött fémlapon használható képet tudott előállítani, a mai fényképek őst.

A mai ember pedig ezen gyakorta akkor ámuldozik, ha az élet egy-egy döbbenetes pillanatát látja a fényképeken kimerevítve, egy megfagyott, jegecesedett pillanatot, mint kőbe maradt őskori csigalenyomatot.

Csak hogy az őskori csigalenyomatokat képesek vagyunk szenvtelenül nézni, míg az a rögzített pillanat, ami egy emberrel történik, olykor rádöbben önnön tehetetlenségünkre, esendőségünkre, kiszolgáltatottságunkra. Ha ezek a pillanatok az emberi élet-lobogások kioltásait rögzítik, mint koronatanúk, akkor valóban isteni adományok kell felfognunk a fényképezés feltalálását.

Ilyen koronatanúk sorát láthatta több ezer ember majd egy hónapon át, február 4-ig a Néprajzi Múzeumban a „Napforduló” című kiállításon, amely a romániai forradalom decemberi eseményeit rögzítette.

A romániai forradalom vulkánkitörését örökölték meg az epicentrum-városokban – Aradon, Temesváron, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Bukarestben – azok, akik az első órákban elindultak a segítségadás szándékával.

Aki végignézte a szándékosan gyéren világított, fekete drapériával bevont, keskeny, zezugos folyosót képező falakra felerősített fényképeket, az most két hónap múltával döbbenetlen kérdezheti: ezek után hogyan kerülhet szóba visszarendező román nacionalizmus? Miféle ármány sugallja, hogy a szeparatizmus vádjával ítéljék el a magyarokat, amikor jogos nemzetiségi törekvéseiknek akarnak érvényt szerezni?

Azt a forradalmat közösen csinálták, íme a pontos dátummal, helymeghatározással jelölt bizonyítékok sora. És miféle bizonyítékok? Csak a fennebbvaló tudhatja, miért is volt szükség erre a több száz meghazudtolhatatlan, borzalmakat és olykor mámoros örömet rögzítő bizonyítékra.

De most láthatjuk, és látni fogja a budapesti közönség után a bécsi polgár is, ahová tovább viszik a kiállítást, s többé nincs emberfia, aki letagadhatná a temesvári szegények temetőjében álltól ágyéig felboncolt, majd összevarrott és megcsontított, megkínzott áldozatokat, a kivágott román zászlóval díszített és szétlőtt villamos lépcsőjén állókat, amint a győzelem V-jelét mutatják, az évtizedek óta Erdélyt járók számára ismerős városok utcáin, terein örömmel ünneplőket, s fellobogozott tankok tetején ölelkezőket, a kórházi ágyakon fekvő halottakat, sebesülteket, a járdák szélére tett lobogó gyertyák fölött zokogókat, kiégett házakat és kocsikat, a magasba lendülő karokat, a Conducator beteg agyú könyvförmédvényeinek halomba dobált elégetését...

Az egyik képen Doina Cornea asszony áll Király Károllyal együtt, egymást átölelve egy szobor alatt, az őket körülvevő tömeg gyűrűjében. Ezt a pillanatot már nem lehet meg nem történné tenni, bármiként is alakul a napi politika iszapbirkózása.

A karácsonyi Jézus születésével egyidőben vérről, kínnal, sírással született román forradalmat, az együtt élők közös születési fájdalmait, a megszületett kised-szabadság feltett örömet nem lehet letagadni. A koronatanúk bizonyítanak.

Györffy László

Csak tiszta forrásból

– levél települési kultúráinkról (II.)

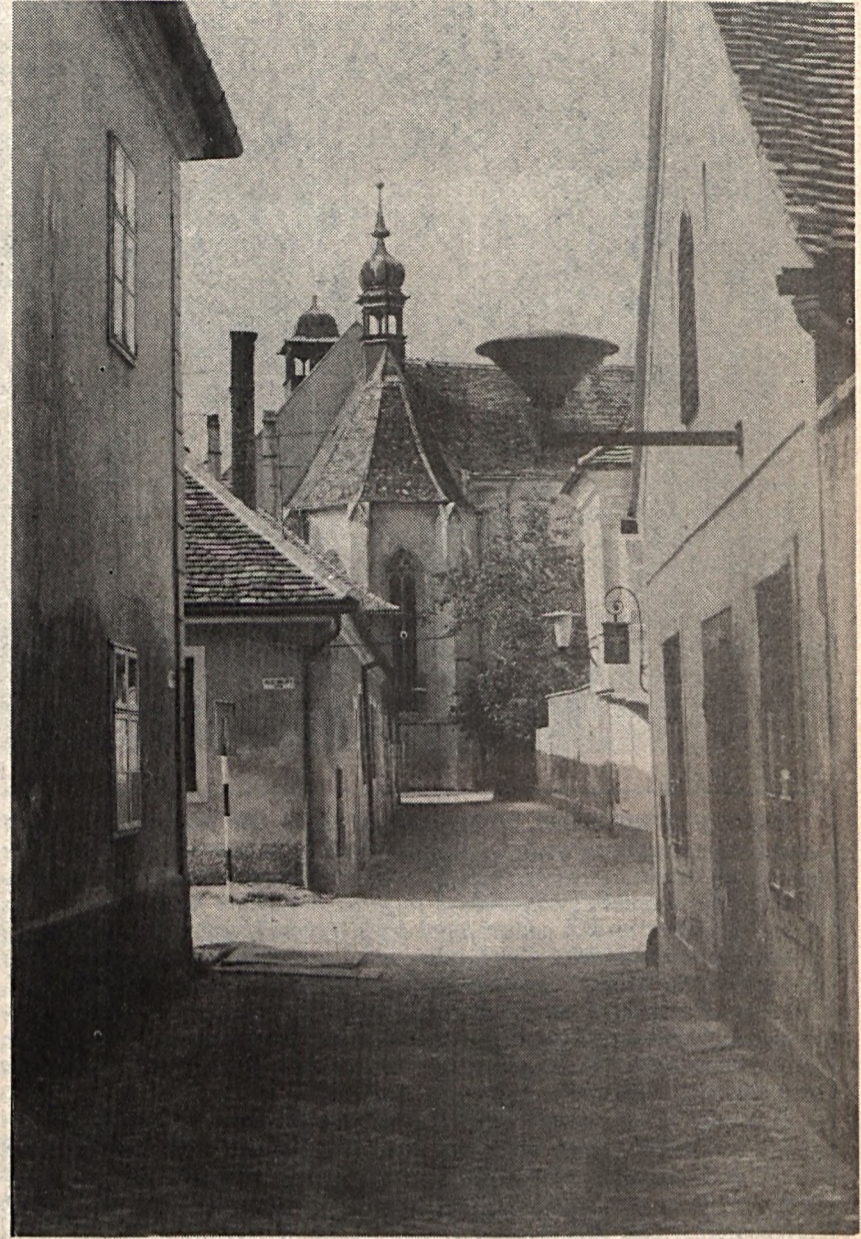
Drága fiaim!

Nézzétek csak, azért nem pusztult el még minden. Igaz, hogy többnyire a szegénység és a magárahagyatottság szürke takarója alatt, a „gazdaságilag elmaradott”-nak nevezett helyeken, de

létezik még az ősi települési kultúra. Létezik a kisvárosokban, sőt, a nagyobb városok peremén is. Ahol a hivalkodó újjazdag palotaépítés még nem torzította el a települési tájat, ahol a szakadozott pergamen üzenete még olvasható, ott egy új feltámadás lehe-

tősége szunnyad. Ne áhítozzatok a szomszéd utca, falu, város palotáira! A tételek külön lehet, mert még épek a gyökerek. Legyetek büszkéek, hogy ti kelthetitek újra a magyar táj géniusza-it! Ne hagyjátok tovább, hogy a belső és külső pusztítás erőt vegyen rajtatok! Hiszen tudjátok, hogy árnyas udvarházaitokból nem a szegénység, hanem generációk hosszú sorának bölcs tapasztalata és kultúrája árad.

Tudjátok azt is, hogy az udvarházak kultúra az évszázadok során az elmúlt évtizedeknél jelentősebb életmódváltozásokat is túlélt már anélkül, hogy identitását föl kellett volna adnia. A józanság, a mértéktartás és az egyszerűség sose volt hajlandó gyökértelen minták átvételére és a meglévő, átöröklött kulturális minták lecserélésére. Nézzétek csak meg, hogyan fejlesztették ki őseink az egyszerű háromsztatú parasztházból a polgáribb mintákat! Az első nagyszerű újítás a tornác felfedezése volt: a tornácról ugyanis háromnál több, az oldalhatáron sorolt helyiség is megközelíthető anélkül, hogy a nyakunkba csorogna az eső. És milyen szép megoldás, hogy a délre tájolt helyiségekbe a tornác szűrőjén át télen besüt a nap, nyáron pedig nem! És amikor további helyiségekre lett szükség, nem bontottatok, hanem a tornác utcai szakaszát építették be, majd a meglévő házat az utca felé behajlítva bővítették tovább. Drága fiaim, hiszen ismeritek, amikor megjelenik az utcával párhuzamos tetőtér az új szárnyon, miközben a régi oromfal még csaknem érintetlen. Ez az a jellegzetes polgári ház, amelyiket városok kertés övezeteiben is látok, és amelyek a későbbi villaépítkezésekben is tovább él. A mezővárosokban a régi oromfal is eltűnik és az épületszárny lassan kitölti a régi telek utcai frontját, de addig is megmarad a 3-4 méter magas falazott kerítés, amelyik a szomszéd ház hátfalával zárt tér-



hatású, otthonos udvart vesz körül. Ugye, hogy olyan mindez, mint a természet, amelyik szép nyugodtan új fajokat nevel! Nektek ne lenne jó ez az okos minta, amikor Észak-Európában, ahol pedig az éghajlat ezt kevésbé indokolja, a gazdagok átriumházakat építenek maguknak? Miért lenne ez épp nekünk alkalmatlan mai igényeink kielégítésére? Higgyétek el, drága fiaim, a legszebb és legemberibb hagyományokat folytathatjátok, és ezzel lesztek európaiak!

Csak ne hallgassatok a gyökértele-

nekre és a bürokrátra. Vegyétek kézbe sorsotokat! És bízzátok magatokat arra a meleg, lüktető televényre, lakóhelyetek láthatatlan, de nagyon is kitapintható dimenziójára, ami körülvesz térben és időben. Olyan legyen ez nektek, mint saját testetek, mint a természet, amiből fakad. És merjétek elhinni, hogy mindez igaz és magyar. Hogy ez a tiszta forrás, amiből innunk kell, drága fiaim!

Meggyesi Tamás
Kapfinger András felvételei

12 párt

12 vélemény

Nem a békés átmentés hívei

– Mit kíván tenni az MSZDP a választásokig? – kérdeztük Petrasovics Annát.

– Az MSZDP nem a békés átmenetben, hanem a békés átmenetben akar konstruktívan részt venni. Nem ígérjük azt, hogy a választásokig terjedő időszakban tartózkodni fogunk a különböző demonstrációktól. Alkotmányellenesnek tekintjük a kamatadót, ezért törvényességi óvást is emelünk az Alkotmánybíróságnál. Polgári engedelmességi mozgalmunk továbbra is aktuális, azaz arra szólítjuk fel a lakosságot, hogy ne fizesse a plusz terheket. Ami a szakapparátust illeti, a szociáldemokraták nem ismernek semmiféle B-listázást. Mi azt szeretnénk, ha a közigazgatás becsületes alkalmazottai a választások után is biztonságban érezhetnék magukat. Magyarországon elkeserítőek a közbiztonsági helyzetéről szóló jelentések. Úgy gondoljuk, hogy a rendőrséget, legalábbis ami a bűnüldözést illeti, mindenképp meg kell erősíteni, s ettől nem szabad sajnálni a pénzt.

– Kikkel lépnének koalícióra?

– Úgy véljük, hogy a népszavazási kiskoalíció továbbra is életképes, bár mostanában látszanak rajta a törésvonalak. Helytelenítjük azt, hogy a kisgazdák vissza akarják állítani az 1947-es földtulajdonviszonyokat, míg az SZDSZ-szel, a szakszervezetekkel kapcsolatban vannak vitáink. Úgy gondoljuk, hogy a külföldi tőkének is egy kiszámítható, erős és megbízható szakszervezeti mozgalomra van szüksége. Fellépünk minden olyan kísérlet ellen, hogy az MSZP, az MDF és az SZDSZ a kulisszák mögött már a választások előtt megegyezzen a miniszteri tárcák szétszétválasztásában.

– Mi a véleményük a szovjet csapatkivonásról?

– Helyeseljük, de nem ragaszkodunk a merev határidőkhöz. Magyarország egyoldalú kiválása a Varsói Szerződésből nem járható út, s hazánk semlegessége nagyhatalmi megállapodás függvénye. Hangsúlyozzuk, hogy a szovjet csapatkivonás üteme és végző határideje nem lehet a választási kampány témája.

Nem csupán vallási párt...

– Hogyan értékeli az eddigi választási kampányt dr. Keresztes Sándor, a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke?

– Száznegy egyéni képviselőjelöltet tudunk állítani és 15 területi listát. Ezzel meg lehetünk elégedve. Figyelembe kell venni, hogy csak mostanában kezdünk igazán ismertté válni. A választók bizalmára építő programmal lépünk fel, olyan eszmék szószólójaként, amelyek a világ minden részén nagy tömegeket vonzanak. Elveinket az idő érlelte és nemcsak a mostani választásokra, hanem sokkal előrébb akarunk látni.

– Önök azonban mindig hangsúlyozták: nem csupán vallási párt akarnak lenni...

– Mi világnézeti párt vagyunk, s tárt karokkal fogadjuk a nem hívőket is! Ami pedig a kereszténységet illeti: interkonfessionális jellegre törekszünk, a keresztény egység helyreállítására és a határainkon túl élő magyar hívőkkel való együttműködésre. Minden cselekedetünket a magyarság sorsának jobbítása ösztönzi – ezt néppárti jellegünkkel is szeretnénk kifejezni. A magyar vidék a mi hátszágunk, hiszen a falvakban él a hitgyakorlás, s mind több fiatal értelmiségi keres a vallásban olyan kérdésekre választ, amelyekre a marxizmus nem tudott megnyugtatóan felelni.

– A KDNP a nemzeti csúcson a konstruktív ellenzék szerepéről vállalta...

– Akárcsak négy és fél évtizeddel korábban. Mi mindig a reform folytatása mellett szavazunk, függetlenül attól, hogy éppen melyik párt konkrét javaslata van napirenden. Fontos törekvésünk ugyanakkor az is, hogy bizonyítsuk: a diktatúrák eltűnése nem fordítja nyomban helyes mederbe a gondolkodást. Abban kell pártunknak tevékeny szerepet vállalnia, hogy a most folyó átalakulásban az erkölcsi, tudati válság is mind hamarabb megoldódjék. (MTI-Press)

A vidék felemelése

– Elégedettek az eddigi eredményekkel? – kérdeztük Filipz Lászlót, az Agrárszövetségőt.

– Mi nem vagyunk politikai párt, ezért sokaknak meglepetést jelentett, hogy 82 saját és 12 közös jelöltet sikerült állítanunk. Az emberek nemcsak politikai szólamokat, hanem józan, tettekre, s mindennapok nyelvére könnyen lefordítható programot akarnak. Mi azok mellé állunk, akik nem jobb- és baloldalban gondolkodnak, hanem arra törekednek, hogy biztonság legyen a megélhetésük, zavartalanul és hosszú távra tervezve végzhessék munkájukat. Ehhez pedig a békés, józan átmenet mellett voksolnak.

– A fővárosban nincs jelöltjük?

– Már látjuk, hogy hibáztunk: meglepően sok fővárosi érdeklődik programunk után! Nem vagyunk irigylésre méltó helyzetben. A mi propagandánk helye a sok ezer kistelepülés, s ez drágítja a kampányunkat. Pénzünk pedig csak annyi van, amennyit a szövetszervezetek adományaiából és a pártoknak hivatalosan járó forrásokból össze tu-

dunk gyűjteni. Ebből csak a legszükségesebbre futja.

– Látványos külsőségekkel tehát nem toborozhatnak maguknak híveket. És programjuk alapgondolataival?

– A programnak két pillére van: a mezőgazdaság helyzetének stabilizálása és a vidék felemelése. E gondolatok képviselőit, és az értük folytatott szívós harcot ígérjük választóinknak. Aki ezt elfogadja, arra szavaz, hogy az ország gondjait ne mindig a vidék kárára akarják megoldani, még rövid távon se, a munkanélküliséget ne a mezőgazdaságban akarják levezetni, a Bécs-Budapest világiállítás ne a fővárosnak hozzon egyedül hasznot, a vidék rovására. Vagyis: együtt jussunk Európába.

– Mit várnak egy majdani kormánytól?

– Hogy programjában fellelhesük ugyanezeket a gondolatokat. Ha a választások során sikerül elértünk a négy százalékos hátrát, akkor erre több lesz a garancia, me... úgy számítjuk: ez esetben mintegy húz képviselőnk bejut a Parlamentbe.

Megállapodás

A Minisztertanács elnöke által vezetett, 1990. március 7-én tartott tanácskozáson részt vevő pártok képviselői megállapodtak a következőkben. 1. A szavazatok összesítésének számítógépes feldolgozását egy rendszer összesíti, amely az Állami Népszámláló Hivatal által kidolgozott rendszeren alapul, s amelynek működtetése során minden lehetséges biztosítékot meg kell teremteni a korrekt eredmény megállapításához. 2. Ennek érdekében az Állami Népszámláló Hivatal 1990. március 8-án a pártok képviselőinek átadja a rendszertervet (a rendszer dokumentációját), amelynek tanulmányozása után 1990. március 11-én, vasárnap 10 órakor az ÁNH és a pártok szakértői külön tanácskozást folytatnak a Belügyminisztérium szakemberei bevonásával a rendszer működése során alkalmazandó szakmai biztosítékokban való megállapodásáról.

Budapest, 1990. március 7. Minisztertanács elnöke, Fidesz, FKgP, Hazafias Választási Koalíció, KDNP, MDF, MNP, MSZDP, MSZMP, MSZP, SZDSZ, Vállalkozók pártja.

Megfigyelők

Demszky Gábor (SZDSZ), Kósa Lajos (Fidesz) és Raffay Ernő (MDF) képviselők megfigyelőként az országos listát állított 12 pártot a hétvégén Moszkvában, a Magyarországon állomásozó szovjet haderők kivonásáról rendelkező újabb kormányközi tárgyaláson. Őket csütörtökön jelölték ki, az egyes szervezetek javaslatai alapján. A megfigyelőkre bízták, hogy – a tervezett megállapodás pontos szövegének ismeretében – az aláírás ceremónián is részt kívánjanak venni. A csapatkivonási megállapodást követően a tízenkét párt várhatóan közös nyilatkozatot tesz a témában.

Filléres, te drága!

Volt egyszer, nem is olyan régen, hogy három kilogramm kenyert 10 forint 80 fillérért adtak a boltban. Körülbelül ennyibe került a cukor kilogrammja is, 4 forintba 10 dekagramm trappista sajt, 10-be ugyanennyi Pick szalámi. Ha „1 forintért élesztőt” kellett vennem nagyanyámnak, az számára nem annyira árat, mint inkább mennyiséget jelentett, ami pont egy adag kalácsához szűkségeltetett. S az „1 forintért” mennyiség akkoriban véletlenül sem került 3,80-ba... A filléreknél is volt némi értéke, hiszen – lemondva a tízórára való kifiről – negyven fillérért egy – csokoládéval bevont! – dianás cukrot, vagy négy, közönségesen csak stolinak nevezett tejkefemellát vehettünk. Mondom, némi értéke a 10 fillérésnek is volt, de már akkor sem akkora, hogy – „körzetesített” diákként a vonatra várva – ne tegyünk belőle néhányat naponta a sínekre. A kezünkbe kerülő ötfillérest meg egyenesen elhajítottuk, a lyukas kétfilléres pedig, mióta az eszemet tudom, az értéktelenség színvonalára.

Mindez azonban – miként a kétförintos savanyúcukorka – a múlté. Ezentúl a kétfilléresnek is rangja lesz – tudtam meg a híradásokból. Először is: Magyar Köztársaság lesz rajta az „írás”. (A „fej”-ről nem szól a fáma). Másodsor: névértéken köteles mindenki elfogadni.

Látom lelki szemem előtt magunkat, amint talicskával, de minimum hátizsákkal felszerelve közlekedünk az utcán. A fillér ugyanis helyet foglal. Bár elvetem a bizarr ötletet, hogy mondjuk a vacsorára való párizsit, tejet és kenyeret csupa kétfilléresrel fizessék ki, de a pénztárosnő – ha esze van, szabadulni akarván a sok aprótól – a százasból esetleg visszajáró 12 forint 30 fillért nyugodtan adhatja nekem ilyen címletekben. S az bizony 615 darab kétfilléres, ami a pénztárcámba semmiképpen nem fér bele...

Mibe kerülhetnek vajon a filléresek? Gyanítom, hogy nem két fillérbe! Anyag, bér, vállalati általános költség... Na és adott esetben a lyukasítás! Úgy sejtem ugyanis, hogy amit anyagban megspórolunk a lyukon, azt minimum kétszeresen elviszi az erőfeszítés, hogy a lyuk szabályosan kerek legyen, és pont középre essen. S ha mégsem sikerül, akkor meg ott a sok, selejtől adódó kár... Summa summarum: két fillér talán még egy forintba is belekerül.

Ahogy idáig jutottam a gondolataimban, megnyugodtam. A világ kifordul körülöttünk sarkaiból, pártok, botrányok, árrendezések, leváltások és nyugdíjazások követik egymást, de egy dolog fix. Érzékünk az üzlethez.

–váry–

Pulykatáp a „legkényesebb”

Egyre jobb minőség – pontos szállítás

A Tolna megyei Gabonaipari Vállalat nagydorogi 2-es számú körzeti üzemében újdonság, hogy átlépték a Dunát. Ugyanis március 2-án jártak Solton. Az ottani Kossuth termelőszövetkezet, próbavásárlás-felhasználás után száz mázsa sertéstápot vitt el, s a jövőben állandó vevője lesz a nagydorogi tápnak.

Az üzemben tavaly 23 498 tonna különféle tápot forgalmaztak nyolc saját boltjukon keresztül is, de a fő vevők a nagyüzemek.

Idén, miután a gabonaipar számára is megszűntek a megyehatárok, többek között a Skála Gt-nek Budapestre is szállítanak. Vevőt toboroztak Mernyéből, Kalocsáról, Marcaliból, Keszthelyről, Szalkszentmártonból, Zalaszentgrótról... Érdekes történetet meséltek el az üzem vezetői: egy zalaegerszegi értekezletre úgy hívták őket, hogy mutatóba vigyenek egy zsák tápot. Az áru bevált.

Sikeres volt a paksi állami gazdasági üzlet is. Ugyanis a nagydorogi receptől eltérő összeállítású sertéstápot kértek. Összekeverték a kívánt anyagokat, próbaetetésre Gerjenbe küldték az első szállítmányt. Az állatok jobban gyarapodtak, mint a korábbi táptoktól. Természetes ezek után, hogy a paksiak egyre több „saját” tápot vesznek, ami érthető, hiszen nem mindegy, mennyi idő alatt hízik meg a sertés és mekkora értékű tápot fogyaszt el.

Így gondolkodott például a Zalahús Vállalat is. A kistermelőknek, akiknek tartásra adtak sertést, a nagydorogi keverékből kéri a tápot, előreláthatólag a félévben 5600 tonnát.

Természetesen van titka is a Zalahús-akciónak. A nagydorogi telepen és más keverőüzemekben is olyan Medi-form nevű Svédországból származó anyagot kevernek a tápba, amely biológiai hozamfokozó. És nem vegyszer, nem marad vissza a húsból semmi idegen anyag. A vas megyei húszüzem is érdeklődik, s termeltetőivel a nagydorogi tápetetéséről tárgyal – mert közel vannak azok a vevők, Ausztriában, az NSZK-ban, akik megfizetik az ilyen

tiszta húst, amely mentes idegen anyagoktól. Ez a szer maradék nélkül kiürül az állatokból, annak ellenére, hogy a húshozam kedvezőbb. Az állatok növekszik az étvágya, s kisebb százaléku a malacok elhullása.

Az idei évre van terve a keverőüzemnek, de nem ragaszkodnak hozzá. Miután egyre terjed a kiváló minőségű táp híre, növekszik a vevők tábora. Van elegendő szemes termény, a húsliszt és a halliszt, meg a szója és lucerna mellett, valamint a napraforgó másfél évig elegendő lenne, ha a tavalyi szinten maradnának a termelés szintjével. A minőség növelését nemcsak a fokozott ellenőrzéssel, a nyersanyagok gondos megválogatásával, a technológiai feyelem szigorú betartásával kívánják elérni. Minden szállítmányból például mintát tesznek el, a szekszárdi laboratóriumban pedig állandóan elemzik, betartják-e a recepteket.

A sertéstápok mellett most kezdik nagyobb tételben keverni a baromfitápot. A kistermelők körében most kezdődik a szezon. A legtöbb gond minden évben a pulykatáppal van.

A pulyka nagyon kényes állat, például ha egyfajta táppal etetik, nem szabad másra áttérni. A Kecskeméti Baromfiipari Vállalat a legnagyobb pulykatáp-„fogyasztó”, ugyanis a kistermelőkkel úgy köt szerződést, hogy a minőséget garantáló s pontosan szállító nagydorogiak is hozzájárulhatnak az exporthoz, azaz kiváló minőségű pulyka neveléséhez.

A keverőüzemben alig harmincan dolgoznak. Egy műszakban tizenegy főt foglalkoztatnak. A kézműszaki termelés elégséges a forgalom ellátásához. Érdekes megfigyelni, hogy a baromfitáp és a pulykatáp kisebb formában, 3 milliméter átmérőjű granulátumban kell a termelőknek. Így a csibe például egyszerre bekap egy szemet és lenyeli, nem válogatja belőle a sót vagy más összetevőt – mint ahogy az 5 milliméter átmérőjű tápnál előfordul.

Nagydorogról idén 240 millió forintot érő tápot küldenek az állattartóknak.

Pálkovács Jenő

Gazdaságpolitikai szponzorálja az M&M Szoftverház Kft.

A határ a (vörös)csillagos ég...

A határtalanul gyűjtögetők kora lejárt (?)

Százhatvanhét és fél millió forint Ön szerint sok vagy kevés? A válasz nyilvánvalóan az, hogy attól függ. Állampolgáraink többsége számára biztosan elképzelhetetlenül, felmérhetetlenül sok pénz ez, néhány kiváltságos honfitársunk pedig, akik úgy dobálóznak a milliárdokkal, ahogy a „normális” haladó a tízesekkel, feltehetően csak megvetően legyintene ezen összeg hallatán. Annyiban azért azt hiszem megegyezhetünk, hogy a mai szűkös időkben még a költségvetés számára is tételnél kell(ene) lennie a több mint másfél száz millió forintnak.

S hogy miért éppen ezt a számot emeltem ki? Mert ekkora értékű – egészen pontosan százhatvanhétmillió-öt-százhatvanötezer-hétszázötvenöt forintnyi – alkatrészt, elektroncsövet ajánlott fel értékesítésre a Magyar Néphadsereg január végén a készleteiből. (Melynek ára nyilván a költségvetésből származik.) Hatszáznyolcvanöt forint, az egészen filléresektől a százezres nagyságrendűekig. Úgy vélem, erre mondják „újmagyarosan”, hogy nem semmi...

Mielőtt még bárki is államutók elárulásával vádolna, közlöm, hogy adataimat a Közérdeklő Hírdetések című hetilap január huszonharmadiki és harmincadiki számából vettem – illetve számoltam ki. Akárki utánajárhat, ha veszi a fáradságot, hogy végigbogarássza a lapokat, megbizonyosodhat arról, hogy számításaim helyesek. Egy másik esetleges félreértést is azonnal el kell oszlatnom: természetesen nem azt helyteleníttem, hogy az új nevén Magyar Honvédség most megszabadul feleslegessé vált készleteitől, melyeket nyilván már nem tud hasznosítani. Főleg akkor nem, ha az értékű kapott pénzt hasznos célokra fordítják, ha ettől a hadsereg védelmi képességei nőnek, s az ország nagyobb biztonságban lesz.

Maga a tény azonban, hogy az MN több mint másfélszáz millió forint értékű fölösleges készletét két hét alatt piacra tudta dobni úgy, hogy raktárai feltehetően nem ürültek ki teljesen, önmagában is felvet néhány kérdést. A legkézenfekvőbb például az, hogy ha most ennyit el kívánnak adni, akkor vajon még mennyi alkatrész, elektroncső és más anyag hever(het) felhasználatlanul a katonai lerakóhelyeken? A mostani adag kétszerese, tízszerese, százszorosa? E feltevésre talán választ kapunk a közeljövőben. A legkézenfekvőbb példaként az, hogy ha most ennyit el kívánnak adni, akkor vajon még mennyi alkatrész, elektroncső és más anyag hever(het) felhasználatlanul a katonai lerakóhelyeken? A mostani adag kétszerese, tízszerese, százszorosa? E feltevésre talán választ kapunk a közeljövőben. A legkézenfekvőbb példaként az, hogy ha most ennyit el kívánnak adni, akkor vajon még mennyi alkatrész, elektroncső és más anyag hever(het) felhasználatlanul a katonai lerakóhelyeken? A mostani adag kétszerese, tízszerese, százszorosa? E feltevésre talán választ kapunk a közeljövőben.

nyilvánvalóan megszabadul a többi felesleges készletétől is.

Tilalmi lista kertészeti termékek behozatalához

A hazai termelők védelmére időszerű tilalmi listát állított össze a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) kereskedelmi bizottsága. Ebben a listában meghatározták, hogy melyek azok a legfontosabb termékek, amelyekből az importjoggal rendelkező cégek különösebb szankciók nélkül vásárolhatnak külföldről. A tőkés országok gyakorlatából ismert, ahhoz hasonló, a termelőket védő intézkedés szerint a „szabályszerzők” a belföldi felvásárlási ár 10 százalékát kötelesek a szövetség elkülönített számlájára befizetni.

A javasolt időszerű tilalmi listára 14féle zöldség, 4 gyümölcs és 10 virág, illetve dísznövény került. Ezek szerint a korai paradicsomot május 15-ig korlátlan mennyiségben, a töltési való paprikát május 1-jéig, összesen 50 tonnát; az úgynevezett hajtatott uborkát április 1-jéig korlátlanul, fejes salátát április 15-ig 5 milliót lehet behozni külföldről.

A gyümölcsfélék közül szamócat május 1-jéig, málnát június 1-jéig korlátlan mennyiségben importálhatnak magyar cégek. Sárgadinnyét május 1-jéig, görögdiányt június 1-jéig ugyancsak tetszőleges mennyiségben importálhatnak a lista szerint.

Az egész évben kedvelt virágok közül szegfűt csak április 1-jéig, gerberát március 15-ig, nárciszt február 16-ig vásárolhatnak külföldről szankció nélkül.

Nem kívánatos az import több olyan terményből, amelyből itthon is bőven terem; nyári, őszi és téli almából, meggyből, kajszibarackból és szilvából; a zöldségfélék közül pedig konzervparadicsomból, paradicsompaprikából és a konzerválásra alkalmas zöldborsóból. Egész évben hozhatnak be viszont az importőrök szárazvirágot.

Kiegyensúlyozott téglaelállítás várható

Építőanyag mint értékmegőrző

Az építőanyagipar helyzetéről és az építőanyag-ellátás feladatairól nyilatkozott Szűcs Endre ipari miniszterhelyettes az MTI munkatársának.

A tavalyi eredményekről szólva elmondta: a korábbi évek dinamikus növekedése után 1989-ben – a lakossági kereslet visszaesése és a vállalati beruházási pénzeszközök beszűkülése miatt – az építőanyagok iránt csökkent az igény. A termelés az első negyedévben még 1,2 százalékkal meghaladta az előző évit, a félév végén azonban már 1,9 százalékkal kevesebb volt annál. A legnagyobb visszaesés az év vége felé következett be, amikor is a vállalatok 11,2 százalékkal termeltek kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az ágazaton belül – az üvegegyipart kivéve – valamennyi szakágazat termelése visszaesett. Ehhez az is hozzájárult, hogy a hosszú lejáratú építési kölcsönök feltételei drasztikusan megváltoztak.

Az így kialakult kínálati piachoz alkalmazkodva a gyártók fő feladatuknak a minőség javítását és a piaci igényekhez igazodó termékválásték kialakítását tekintették. A vállalatok egy része élt a társasági és az átalakulási törvény adta lehetőségekkel, a külföldi

tőke részvételével megalakult társaságok vagyona az év végén már meghaladta az 5,5 milliárd forintot.

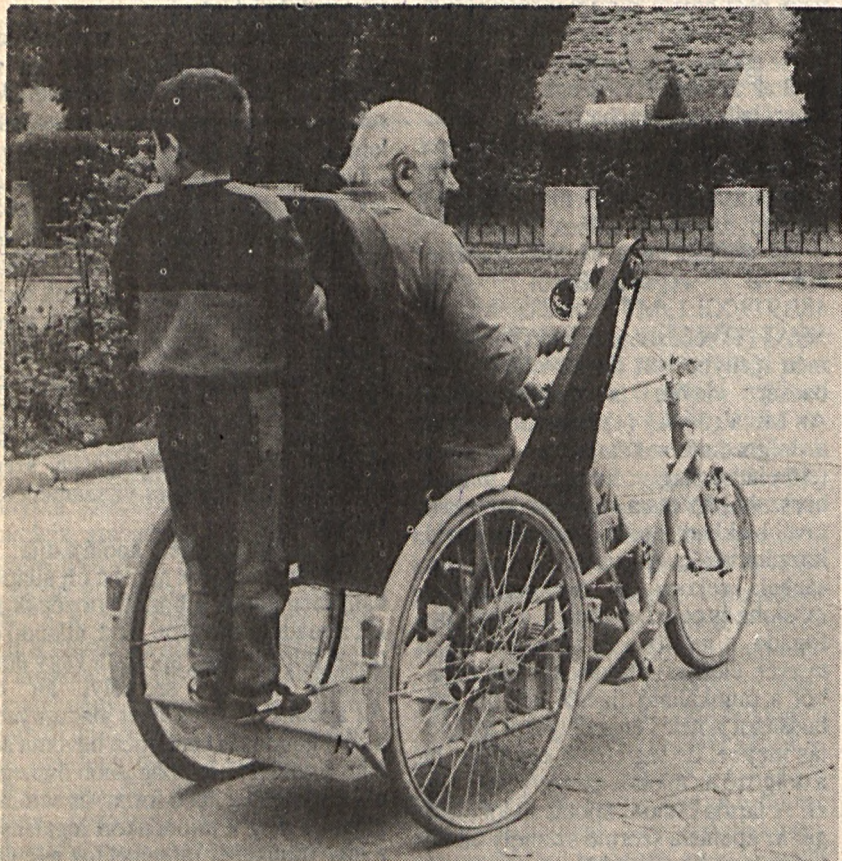
Az ideai helyzetről a miniszterhelyettes közölte: 1990-ben az építőanyag-kínálat a termékek többségénél előreláthatóan egész évben kiegyensúlyozott lesz; a meglévő építőanyagipari kapacitások a jelenleginél nagyobb termelésre is lehetőséget adnak. A vállalatok a kereslet további mérséklődésével számolnak. Ugyanakkor az infláció miatt olyan építőanyag-vásárlások is várhatók, amelyek célja kifejezetten csak az értékmegőrzés.

Az építőanyag-kínálatot tovább javíthatja az importliberalizálás – folytatta Szűcs Endre. A kerámia burkolóanyagok mellett az idén a liberalizált termékek körébe kerültek különféle üvegegyipari termékek és szigetelőanyagok is. Árubemutatók rendezésével, műszaki tanácsadással, reklám-, propagandatevékenységgel tovább bővíti majd a szolgáltatások köre. Ma már nem ritka a termelő és a kereskedelmi vállalat közös értékesítési tevékenysége sem, hiszen közös céljuk, hogy „vevőkörzelmbe” kerüljenek és így erősítsék a piaci feltételek érvényesülését.



– Bízsa csak rám, én majd elintézem

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete



Reméljük, nem csupán egy betűszó a sok közül, hanem évről évre többet jelent az érdekelteknek.

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége 27 általános és tucatszki sportegyesületet tömörít. A jogi és gazdasági önállóságot élvező egyesületek keretei között 108 városi szervezet és 100 speciális klub működik, összesen 23 ezer taggal. Ez a létszám – becslések szerint – a hazánkban élő mozgássérülteknek csak 5–10 százaléka. A szervezetek nem csupán saját tagjaik érdekében dolgoznak, hanem a Magyarországon élő mintegy 400 ezer mozgáskorlátozott embernek és családtagjaiknak, tehát összesen több mint egymillió ember-társunknak érdekében. A mozgássérültek szervezetei behálózják az egész országot. Működésük, felépítésük és az őket tömörítő MEOSZ egyaránt demokratikus.

A MEOSZ országos hatáskörű szervezetekkel, hivatalokkal tartja a kapcsolatot és országos érdekkörű intézkedéseket kezdeményez, befolyásol. Segíti tagegyesületeinek munkáját, rendszeres információt ad (megjelenteti a Mozgalmi Értesítőt és konkrét kérdésekben közvetlen párbeszédre nyújt módot). Igen fontos feladata a helyi

vezetők képzése, a különböző megoldási minták, javaslatok megismertetése.

Az országos szövetség az állami költségvetésből nyújtott szerény támogatásból és egyéb adományokból, az egyesületek alacsony tagdíjaiból, az azok összegét többszörösen meghaladó adományokból és a tanácsok nyújtotta támogatásból gazdálkodik. Néhány egyesület vállalata nyereségével is gyarapítja pénzt. A MEOSZ pártoló tagjai pénzzel és munkával segítenek.

Mit ért el a MEOSZ?

A MEOSZ 1981. június 13-án alakult meg. A Polgári Törvénykönyv rendelkezései, az Egyesületi Törvény és a közgyűlés által elfogadott alapszabály szerint működik.

Mind az egyesületek, mind azok szövetsége rendszeres együttműködést alakított ki számos állami, politikai, egyházi szervezettel, állampolgári közösséggel. Egyre inkább érvényesül véleményező szerepe a jogi szabályozásban (ha az tagjait érinti), szociálpolitikai, rehabilitációs intézkedésekben, hatósági ügyekben.

A MEOSZ működésének eredménye, hogy meghatározta a mozgás-

Mi a MEOSZ?

korlátozottak jogait a közlekedést, a közlekedni csak gépjárművel tudóknak nyújtott pénzbeni támogatást, a súlyosan mozgássérültek lakásvásárlásának, illetve az akadálymentes életvitelhez szükséges lakásátalakításnak állami támogatását, az új építési szabályzat bevezetését illetően. Középtételek ezentúl csak úgy építhetők, hogy azokat mozgáskorlátozott emberek is akadálymentesen használhassák.

A mozgáskorlátozottak számára kedvező vámszabályokat állapítottak meg.

1988. január 1-jétől bevezették a rokkantsági járadékot. Az 1990. évi népszámlálás előkészítésében figyelembe vették a MEOSZ javaslatát.

A szövetség Innovációs Alapot működtet a segédeszközök választékának bővítésére. Ennek eddigi eredménye a



már elterjedt csúszásgátló bot és mankóvág.

A foglalkozási rehabilitációt szolgálja a szövetség által 1986-ban alapított Alfa Ipari Vállalat, amely az országban 40 telephelyen nyújt megélhetést több száz mozgáskorlátozott embernek.

A szövetség lapja, a HUMANITÁS évente hat alkalommal, 24 ezer példányban jelenik meg. Az egyesületek tájékoztatókban, körlevelekben külön is rendszeresen informálják tagjaikat. A sajtó mind nagyobb figyelemmel fordul a mozgássérült emberek sajátos helyzete, gondjai felé. Lassacskán változik az állampolgárok tudatában a mozgássérültek emberi értékeiről, a velük való harmonikus együttélés lehetőségeiről alkotott kép, és vele változik, javul a magatartás is.

Az egyesületek évente több mint 15 ezer egyéni érdekképviseleti ügyben járnak el, nyilvánítanak véleményt, nyújtanak támogatást. A mintegy 100 klubban körülbelül kétezer foglalkozást tartanak minden esztendőben, köztük életvitelt segítő előadásokat is.

Egyre több a belföldi és külföldi kirándulás, üdülés, sok baráti találkozót, tanácskozást és kulturális eseményt szerveznek az egyesületek és a szövetség. Rendszeres gyógytornáról, úszásktatásról gondoskodnak a gyerekeknek és nevelési, pályaválasztási tanácsokkal segítik szüleiket. A lakóhelyükről kimozdulni nem tudó, idős mozgássérülteket gyakran meglátogatják és speciális szolgáltatásokat nyújtanak nekik.

A Magyar Mozgássérültek Sportszövetsége tagja a Magyar Olimpiai Bizottságnak és a rokkantsporttal foglalkozó nemzetközi szövetségeknek. Majdnem minden hétfőjén zajlik valamilyen sportesemény.

A MEOSZ 1984 óta tagja a Nemzetközi Rokkantszövetségnek és kétoldalú együttműködést épített ki tizenegy külföldi társzövetséggel. A Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Balatoni Táboraikat évente megrendezik.

A MEOSZ ma már sok ember gondján képes enyhíteni és tud kisebb-nagyobb örömeit is szerezni tagjainak. A fejlődés természetesen nem állhat meg. A MEOSZ a társadalom segítségére is igényt tart. Mit kíván tőle? Erről a következő mellékletben adunk tájékoztatást.

j. t.

fotó: Kapfinger

Jobb későn, mint soha

Noha az Országos Sajtószolgálat közreadta a szövegét, napjaink zajos hírverésének mégis sikerült titokban tartania, hogy a SZOT Titkársága több éves huzavona után végre megfogalmazta aggodalmait a társadalmi beilleszkedési zavarok rohamos növekedése láttán, s a Józán Élet Egészség- és Családvédő Országos Szövetséggel közös ajánlást tett a munkahelyek vezetőinek és kollektíváinak, e gondok és zavarok növekedésének megfékezésére.

Vajon miféle érdekek diktálhatják ezt a hír-elhallgatást s a politikai ellenlábások közös sükettségét ezzel kapcsolatban? A megívott s elfüstölt tízmillárdokon élősködő érdekszövetség kikben talált új támogatót?

Feltételezem, hogy a pártállam irányította szakszervezeti „mozgalom” több évtizedes tekintélyvesztése csak úgy közrejátszik benne, mint a hazai alkoholizmus elleni „küzdalem” ugyancsak idézójelbe tehető próbálkozásai és szóviharai, amelyek mitem akadályozták, hogy az ország lakossága az utolsó negyedszázadban megduplázza szeszés önmérgezését, s öngyilkos életvitelével Európa szegényeként már-már visszasüllyedjen az 1920-as évek produktívkor halálózási arányára.

Akkor – 1920-ban – a tbc-t, a tuberkulózist „morbus hungaricusként” is-

merete a világ, most a társadalmi beilleszkedési zavarok TBZ epidémiája – az alkoholizmussal és más szenvedélybetegségekkel összefonódó szocializációs zavarok, bűnözés, öngyilkosság stb. kiemelkedő és riasztó aránya – teszi hazánkat ismét *hírhedté*. Aki pedig ez ellen nem emel szót (de a szó kevés), nem építi a gátakat s nem dolgozik megvalósítható programot, az aligha minősül majd a történelem ítélszéké előtt *valódi nemzeti erőnek*. Mert szó szerint igaz ennek a kevesek által ismert közös ajánlásnak már a bevezető mondata is: „A hetvenes évek óta elhúzódó gazdasági, politikai-társadalmi válság rányomja a bélyegét a lakosság egészségi állapotára, közérzetére. Az Európában legkedvezőtlenebb halálózási arány és életmód az átalakulásnak, kibontakozásnak is fékjavé válhat.” Erről hallgatni – bűn, akár kortesfogságból is.

Az ilyen kortesfogás melleleg nemcsak szülőkörű, de a lakosság gondjainak, igényeinek, véleményének félreismerését is tükrözi. Ideje lenne végre mindenkinek tudomásul vennie, hogy az infláció és a kilátástalanság markában vergődő, napról-napra szegényedő, munkanélküliségtől is fenyegetett emberekben nemcsak az indulatos türelmetlenség nő, de a stabilitás, a *józan kibontakozás iránti igény* is. Ma még van józan, mértékartó

többség, de hogy holnap lesz-e, az már kérdés. A további késlekedés katasztrofális lehet.

Nos, mit ajánl közösen a SZOT és a „Józan Élet”? Hogy lehet a mai nehezedő viszonyok között gátat vetni a bajok halmozódásának, éppen a munkahelyeken, az üzemben, a szövetkezetben, a hivatalban? Íme néhány választható, *közös józan ötlet* közül:

– A Józan Élet Szövetség főlájánlja szakszerű közreműködését abban, hogy a munkahelyi kollektívák felmérhessék és mérsékelhessék italozási szokásaikat, és a rászorulókat megfelelő diszkrét segítséghez juthassanak. A célszerűen kialakított *közösségi önvédelem* a módja annak, hogy kivédjük, bárki is elbocsátási ürügyként használja föl majd ezeket az életvezetési problémákat.

– A feszültségekkel terhes világban igencsak hasznos lenne, ha a munkahelyeken *tanácsadó, lelkiegészségvédő szolgálatok* állnának a dolgozók és családtagjaik rendelkezésére. Megkülönböztetett figyelmet igényelnek a munkásszálláson élők, a magányosok, a testileg-lelkileg túlfeszített ingázók, kétlakiak, valamint a többgyermekes és töredék családok, ahol az egy főre eső jövedelem a létminimum alatt van.

– A munkanélküliség a legnagyobb gond, és nemcsak megélhetési szempontból. Azon még csak-csak tud segíteni a munkásszolidaritás és az átmeneti segélyezés. A munkahelyteremtési alap célszerű hasznosítása, az

átképzés-átirányítás és a vállalkozási kölcsönök igénybevétele többet jelent ezeknél, mert *munkát biztosít*. A munkanélküliség súlyosan veszélyezteti az emberek önbizalmát, viselkedését, lelki egyensúlyát, az egész társadalom stabilitását. A személyre szóló segítség tehát közös érdek.

– Visszatérve a szorosra vett „alkoholproblémához”, a SZOT és a „Józan Élet” *többféle lehetőséget* is fölvezöl a munkahelyi kollektívák elé, hogy a bajokat tetéző, mértékvesztő alkoholfogyasztást meg lehessen zabolázni. A hagyományos alkoholelles propaganda túl, elsősorban arra tesznek javaslatot, hogy honosítsák meg minden munkahelyen a Szövetség által védnökölt olcsó rostos gyümölcsitalok (2 deciliter 2 forint!) kiszolgálását mind az üzemi étkeztetésben, mind pedig azon kívül, automata adagolókkal. Szervezenek „leszoktató kurzusokat” a már túlzottan italozóknak, s akiknek erre van szükségük, jelentkezhetnek a dömösi Szárnyaskerek Üdülő szanatóriumi jellegű, speciális gyógyító szolgáltatására, amelyet a Református Iszákosmentő Misszió és a SZOT közösen üzemeltet.

– A felsorolt vagy hasonló kezdeményezések csak a legkülönbözőbb pénzügyi és szellemi erőforrások összehangolásával tudnak megvalósulni. Ennek a hasznos együttműködésnek jó motorja lehet a munkahelyeken szerveződő *Józan Élet egyesület* vagy *baráti kör*. A közös ajánlás külön

hangsúlyozza, hogy nem nélkülözhető ezekből a csoportosulásokból a munkahelyek józan életvitelű vezetői vagy más hangadó, mértékadó munkatársai sem. Közösen gyarapítható és hasznosítható központi alapként pedig a „Józan Élet Szövetség az egészséges családer” Alapítványt és az „Egy nap a holnapért” közadokozási mozgalmat nevezi meg, amire a támogatásokat az AGROBANK Rt. Budapesti fiókjánál kezelt MNB 219-98588-752-01105-00 számlaszámra lehet befizetni.

E pótlólagos józan tájékoztatást pedig engedtessek meg néhány rövid Kossuth-idézettel nyomósítani, amelyek az „első reformkor” Pesti Hírlapjában, 1841-ben illetőleg 1845-ben jelentek meg – hátha tanulhatnánk belőlük:

„De mi tudjuk, milyen nehéz feladat még egy kínai császárnak is a népmámor ellen (legyen mákony vagy pálinkamámor, mindegy) háborút indítani; s azért csak azt *óhajtanók ezúttal legálább, hogy a falusi elöljárók botránkozató szokásai eltöröltenének*, s ezzel is növelhetnék a tekintet, mellyel bírniok kell...” „Nem tehetjük le a tolat kezünkől anélkül, hogy meg ne említenők, miként ily években, mint ezidei, a népen legjobban segíthetni nagyszerű közmunkák létesítése által... Ily természetlen év hazánkra nézve jó iskola lehetne – ha tanulni tudnánk vagy akarnánk...”

Fekete János
a Józan Élet Szövetség titkára

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora 1990. március 12-18-ig

Hétfőtől-szerdáig: Állandó műsorok 6.00- és 7.00 órákor krónika (Kossuth)

Hétfő
5.55-8.00: Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból - Dél-Dunántúli útiről - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - Úgyelet hírei - 7.55: Eseményösszefoglaló.) Szerkesztő: Zsoldos László.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 15.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd
5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Jelentés az utakról 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Balogh Zoltán.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 15.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda
5.55-8.00: Hajnaltól-reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Utiform - Tegnap történt - 6.50: Top-lista - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Körteti időjárás - Sport - 7.55: A Nap eseményei) Szerkesztő: Dán Tibor.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 15.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök
9.00-11.00: Ünnepi magazin. Szerkesztő: Felső Pál.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 16.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek
9.00-11.00: Ünnepi magazin. Szerkesztő: Simon Márta - 10.00: Hírek - Szerkesztők együtt. Zenés összeállítás a hallgatók kérésére. A mikrofonnál Lenk Irén.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 15.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 re-

gionális, 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat
8.00-11.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja Szerkesztő: Gungl László.
13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 15.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap
9.00-11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: László Lajos. 10.00: Hírek - Szerkesztők együtt. Zenés összeállítás hallgatók kérésére. A Mikrofonnál Kovács Zoltán. 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor - 13.45: Német nemzetiségi műsor - 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben: hírek: 16.00 Petőfi, 16.00-17.00-18.00 regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor - 19.00: Magyar nyelvű hírek - 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Rejtélyünkben a francia szerző „ál-lamelméletü” kérdéscről vall röviden.
Vízszintes: 1. Francois Fénelon francia moralista gondolatának első része (zárt betűk: M, M, K). 14. Hullócsillag. 15. Egy Doroghoz közeli község lakója. 16. Riadó. 18. Szemes termény tárolására is használják. 19. Agát egyenmű betű. 20. Kihalt óriáshal. 21. Erőgépnélvelő. 23. Az argon és a bór vegyjele. 24. Idegen szóban fül a jelentése. 26. Angol női név. 27. Felső végtag része. 29. Feltételes kötőszó. 30. Álno, meglepetés. 33. Szemmel érzékel. 34. Furfangos. 35. Weber operája. 37. Néma néző! 39. Gondol régies szóval. 40. Morning...; angol lap. 41. Svéd és NSZK-beli autók jelzése. 42. Jogi...; tv-műsor címe. 44. Vizet, nedvességet nem tartalmazó. 45. Fokozatosan megszűnő.

Eseménynaptár

100 évvel ezelőtt, 1890. március 9-én született Vjacseszlav Molotov, diplomáciai vonalon a sztalinizmus hí kizsgálója. 30 éves korától pártvonalon egyre magasabbra emelkedett, 1930-41-ig a Népbiztosok Tanácsának elnöke, két alkalommal külügyminiszter. Pártpolitikai megszállottságában sikerült a II. világháború alatt és annak végével nyugati partnereit békeszólamaival félrevezetni, és azok jóváhagyásával az orosz birodalmi érdekeket Európa kiséreire rákényszeríteni. Sorolhatnánk bűneit a balti államok vagy a lengyel nép ellen s hogy „szövetségesei”-től hogyan ragadott el hatalmas területeket és az oroszól idegen etnikumokat, de csak Kárpátalját említjük (Molotov frazeológiája sze-

rint: „Kárpát-Ukrajna”), amelyet egy tollvonással választott le Csehszlovákiától s az itteni magyarsággal kapcsolatos álláspontját a „Magyar kérdés = vagonkérdés”-be sűrítette bele.
Hú sztalinista létére a diktátor halála utáni tisztulás ellen harcot hirdetett; ezért 1957-ben kizárták a párt legfőbb vezetéséből. Erdemeire való hivatkozással azonban mégsem jutott Berija és társai sorsára, pályafutása befejezéseket Mongóliába küldték nagykövetségnek. Még a történetekre vár Molotov szerepének megvilágítása az igazságtalan Európa-rend létrehozásában.

140 évvel ezelőtt, 1950-ben ezen a napon új napilap indult: Kemény Zsigmond szerkesztésében a Pesti Napló.

A bátrabbak már napozhatnak

Derült, száraz idő várható. A nyugati szél időnként élénk, néhol erős lesz. A hőmérséklet hajnalban 2 és 7 fok között, kora délután 20 fok körül alakul. Felhívjuk a melegfrontra érzékenyek figyelmét, hogy lehetőleg kerüljék a stresszhelyzetet, a megerőltető munkát és a nehéz ételket.
A bátrabbak azonban akár már napozhatnak is...

RÉSZEBŐL EGÉSZ

46. Gyümölcs tartósításának egyik módja. 48. Pénzdarab! 49. Van ilyen szalonna is. 51. Részben szesikes! 52. A dadaizmus egyik megalapítója. 53. Forrasztófém. 54. Karbonsav, a nejlonygártás egyik kiinduló anyaga. 56. A szerelem istene a római mitológiában. 58. Súlyarany, röviden. 59. Bagdad a fővárosa. 60. Hegy Belgrád közelében. 61. Cseppkőbarlangjáról ismert község Baranya megyében. 64. Iráni nők viselete.
Függőleges: 1. Kortárs brazil író (Jorge) 2. Vakbuzgó, türelmetlen ember. 3. Kezebe nyomó. 4. Adósságot kifizet. 5. Hasznavehetetlen holmi. 6. Haragban van! 7. Láncszem! 8. Bibliai eredetű női név. 9. Vízrel tisztító. 10. Hegyszoros Trencsén közelében. 11. Bankráta! 12. Kezd lopakodni! 13. Nyakas. 17. Épület felső szintje. 22. Tiltakozás a verseny eredménye ellen. 23. Vagy. 25. Történelmi emlékü patak a Dunántúlon. 28. ...Camargo; kolumbiai politikus, volt köztársasági elnök. 29. Fénelon gondolatának befejező része (zárt betűk: A, L, Z). 30. Kiegészítéstől hozzáfűz. 31. Kis Aladár. 32. Díjaz. 36. A bajban is hű társ. 38. A függ. 1. sz. alatti író ismert regénye. 40. Duhaj, érzéki erdei istenség az ókori görög mitológiában. 43. Lendület. 44. A szemnek kellemes megjelenésű. 47. Gyenge minőségű talaj jelzője. 48. Bevezetés, előhang. 50. Gibraltár névadója. 52. Latin eredetű férfinév. 55. Hiumaa észti sziget névváltozata. 56. Miskolci magaslat. 57. A Magvető regénytára. 59. Az ENSZ munkügyi szervezete. 60. Az arzén és a kén vegyjele. 62. ...acta: irattárba. 63. Tonnasúly, rövid. 64. Fél icce.

Nagy Balázs
Beküldendő: vízszintes 1., és függőleges 29.

Rejtélyünkben a francia szerző „ál-lamelméletü” kérdéscről vall röviden.
Vízszintes: 1. Francois Fénelon francia moralista gondolatának első része (zárt betűk: M, M, K). 14. Hullócsillag. 15. Egy Doroghoz közeli község lakója. 16. Riadó. 18. Szemes termény tárolására is használják. 19. Agát egyenmű betű. 20. Kihalt óriáshal. 21. Erőgépnélvelő. 23. Az argon és a bór vegyjele. 24. Idegen szóban fül a jelentése. 26. Angol női név. 27. Felső végtag része. 29. Feltételes kötőszó. 30. Álno, meglepetés. 33. Szemmel érzékel. 34. Furfangos. 35. Weber operája. 37. Néma néző! 39. Gondol régies szóval. 40. Morning...; angol lap. 41. Svéd és NSZK-beli autók jelzése. 42. Jogi...; tv-műsor címe. 44. Vizet, nedvességet nem tartalmazó. 45. Fokozatosan megszűnő.

Derült, száraz idő várható. A nyugati szél időnként élénk, néhol erős lesz. A hőmérséklet hajnalban 2 és 7 fok között, kora délután 20 fok körül alakul. Felhívjuk a melegfrontra érzékenyek figyelmét, hogy lehetőleg kerüljék a stresszhelyzetet, a megerőltető munkát és a nehéz ételket.
A bátrabbak azonban akár már napozhatnak is...

RÉSZEBŐL EGÉSZ

46. Gyümölcs tartósításának egyik módja. 48. Pénzdarab! 49. Van ilyen szalonna is. 51. Részben szesikes! 52. A dadaizmus egyik megalapítója. 53. Forrasztófém. 54. Karbonsav, a nejlonygártás egyik kiinduló anyaga. 56. A szerelem istene a római mitológiában. 58. Súlyarany, röviden. 59. Bagdad a fővárosa. 60. Hegy Belgrád közelében. 61. Cseppkőbarlangjáról ismert község Baranya megyében. 64. Iráni nők viselete.
Függőleges: 1. Kortárs brazil író (Jorge) 2. Vakbuzgó, türelmetlen ember. 3. Kezebe nyomó. 4. Adósságot kifizet. 5. Hasznavehetetlen holmi. 6. Haragban van! 7. Láncszem! 8. Bibliai eredetű női név. 9. Vízrel tisztító. 10. Hegyszoros Trencsén közelében. 11. Bankráta! 12. Kezd lopakodni! 13. Nyakas. 17. Épület felső szintje. 22. Tiltakozás a verseny eredménye ellen. 23. Vagy. 25. Történelmi emlékü patak a Dunántúlon. 28. ...Camargo; kolumbiai politikus, volt köztársasági elnök. 29. Fénelon gondolatának befejező része (zárt betűk: A, L, Z). 30. Kiegészítéstől hozzáfűz. 31. Kis Aladár. 32. Díjaz. 36. A bajban is hű társ. 38. A függ. 1. sz. alatti író ismert regénye. 40. Duhaj, érzéki erdei istenség az ókori görög mitológiában. 43. Lendület. 44. A szemnek kellemes megjelenésű. 47. Gyenge minőségű talaj jelzője. 48. Bevezetés, előhang. 50. Gibraltár névadója. 52. Latin eredetű férfinév. 55. Hiumaa észti sziget névváltozata. 56. Miskolci magaslat. 57. A Magvető regénytára. 59. Az ENSZ munkügyi szervezete. 60. Az arzén és a kén vegyjele. 62. ...acta: irattárba. 63. Tonnasúly, rövid. 64. Fél icce.

Nagy Balázs
Beküldendő: vízszintes 1., és függőleges 29.

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora. 7.20: Pártok választási műsora. 8.05: Hangszemle. 8.20: Sokszemköt az egészségről. 8.50: Külpolitikai figyelf. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Népdalok, néptáncok. 11.37: Ut a láthatatlan házhoz. 12.30: Pártok választási műsora. 12.50: A Föld, amelyen élünk. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk. 14.35: Népdalfeldolgozásokból. 15.00: Magyar Írás. 15.50: „Hegy beszéd felé...” 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Nyertesek és vesztesek. 17.30: Fúvószenekari hangverseny. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Pártok választási műsora. 19.20: Sportvilág. 19.40: Dunántúli és moldvai csángó népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Kártyalapok a Panda játékából. 20.30: Díjnyertes zeneszerzők. 21.00: Kilitó. 21.45: Hajszaügycerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Mérleg.

PETŐFI RÁDIÓ: 7.34-7.57: Sportreggel. 8.05: Az izraelita felekezet negyedik. 8.20: Rivaldafényben: Julio Iglesias. 9.05: Tea hármásban. 10.00: Kerbaratok műsora. 10.05: Idősebbek hullámhosszán. 1.05: O, ó, ó nagymami... 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00-16.55: Pénztől péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Zenés hallomások és vallomások. 21.05: A Special EFX dzsesszegyüttes játszik. 21.30: Cigányfőlé. 22.00: Népdalkörök pódiuma. 22.30: Bemutató John Fogerty countrylemezt. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Brazil dallamok. 24.00-0.14: Zenés játékokból.

BARTÓK RÁDIÓ: 6.00-8.59: Muzsikáló reggel. 9.15: Barokk zene. 10.04: Zenei történeti értéktár. 10.30: Zengjen a muzsika. 11.00: XX. századi operákból. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: A Juilliard vonósnyegyes játszik. 15.00: Zenekari operaszínek. 15.45: Nemzetközi Eneklő Ifjúság. 16.05: Újraol-

vasva. Széchenyi István: Hírel. 16.15: Felejthetetlen hangversenyek. 17.21: Zenekari muzsika. 18.30: Hiányjel. 19.05: Dallamok nyomában. 19.35: Kapcsoljuk a Pesti Vigadó. Közben: kb. 20.30: Külföldi tudósok a szó. Kb. 20.45: Tornai József verse. Kb. 20.50: A hangversenyközvetítés folytatása. Kb. 22.00: Romantikus dallamok. 22.12: Bemutató - komolyzenei újodnságainkból. 23.27: Zenei panoráma.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium. zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hír. 9.10: A hallgató a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelf. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelf. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgató a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világgyazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgató a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világgyazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10:

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Orosz nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: A felhőtáncos. 12.15: Belpolitikai magazin. 13.15: Hírek. 13.25: Mi. 13.55: A nagy égbolt. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Ötször Te meg én. 16.35: Slágerek és ötletek. 16.55: Mimi tv-híradó. 17.05: Figyelf jól. 17.10: Tudományos magazin gyermekeknek. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Derrick. 21.20: Liebling ügyvéd esetei. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: Nyolcadik utas: a halál. 0.35: Hírek. 0.40: Miami bűn. 2. műsor: 15.30: Sport. 16.40: Művészlexikon. 16.45: Hotel. 17.30: Az állatok mint életművészek. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Jeruzsálem, ellenségek fővárosa. 21.00: Rádiós és televíziós történetek. 21.20: Apropo film. 21.50: Újdonságok a kabaréban. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25:

Sport, jégkorong. 22.50: Monty Python repülő cirkusza. 23.25: Hazálanul. 0.50: Úzenetek egy másik életből. 1.40: Hírek.
RTL PLUS: 6.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 6.25: Halló, Európa - Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játéksow. 10.35: Kedves Bill bácsi! 11.00: Kamaszok az első padban. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Konyhaművészet. 15.30: Szépségápolási tanácsok. 15.40: Hírek. 15.45: Úzleti hírek. 16.00: Egyszerűen állati. 16.30: Murphy papa. 17.10: Játéksow. 17.45: Telebutik. 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby, Csalsorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Gemini man. 20.15: Mini-szoknya és koronaékszerek. 21.50: Hírek. 22.00: Sípjel. Focishow. 23.00: Hazugságok 0.45: Férfimagazin. 1.20: Aerobic.

SUPER: 7.00: Napkezet. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időjárás. 20.00: Koncertkülönlegesség: Blondie - Eat to the Beat. 21.00: Amerikai földalatti. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Kék éj. 23.15: Power Hour. A kemény fézzené kedvelőinek. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időjárás. 1.45-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Különleges küldött. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Incifinfi fantázia. 18.35: Pihenőidő. 18.50: TV 5-klub. 19.00: Jövők. A tudomány legújabb eredményei. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papirus. 20.00: Ezt látni kell! Hírműsor Japánról. 21.00: Világútleves. A mai téma: Bolívia. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: Holnap történt. Francia film. 23.50: Mene-küljön, aki tud! Varieté.

Köszöntjük Franciska és Fanni nevű olvasóinkat
A Franciskák a latin Franciscus (magyarul: Ferenc) név nőiesítéséből kapták nevüket. A Fannik két név egybeesésének köszönhetik keresztnevük kialakulását. Egyrészt a Franciska gyermeknyelvi becézőjéből, melyek Magyarországon angol regényfordítások nyomán terjedtek el. Másrészt viszont a német Fanni név átvételéből, ami a Stephanie (magyarul: Stefánia) becézője.
A mai nap időjósoló nap. Azt tartják a bácskai és a baranyai öregek, hogy amilyen időjárás uralkodik Franciska napján, olyan lesz egész márciusban.
Ma köszöntjük még az Ajadokat, Dománokat, Domonkosokat, Gergelyeket, Györgyöket, Katalinokat, Metódokat és Rebekákat.

**A Nap kél: 06.10 órákor
nyugszik: 17.40 órákor
A Hold kél: 15.42 órákor
nyugszik: 05.15 órákor**

RÉSZEBŐL EGÉSZ

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Mondjátok meg, mit csinálnak? 9.00: Kapcsolásos program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották - nézzék! 13.30: Vételkedő. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Az éjszakát önkkel töltjük - ism. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Muppet Show. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény. 20.55: Hazai show-program. 21.40: Tv-napló. 22.00: Kulturális magazin. 23.00: A mai sport. 23.05: Az éjszakát önkkel töltjük. 2. műsor: 16.10: Műsorismertetés. 16.15: Hírek. 16.20: Tv-naptár. 16.30: Kritikus pont. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrabi panoráma. 18.20: Rijekai körzeti program. 19.00: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Monte Negro a XX. században. 20.40: Tv-mix. 20.50: Parlamenti krónika. 21.50: Az animáció mesterei. 21.20: Éjszaka. 22.40: Video-éjszaka.

KAZ RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

ÚJABB JÓZAN TILTAKOZÁS AZ ÁRHULLÁM ELLEN

Részegeskedés helyett részleges alkohol- és nikotinbojkott

1990. március 19–25.

Márciusban lesz egy esztendeje, hogy a Józan Élet Szövetség, Magyarországon szokatlan kezdeményezésként, tíznapos részleges alkohol- és nikotinvásárlási bojkottot hirdetett – tiltakozásul az áremelések, a válság terheinek a szegényrétegekre hártása ellen. A bojkott jelmondata, sajnos, aktuálisabb, mint valaha: egészség- és családelenes árpolitikával nem lehet a kibontakozást megalapozni! És ma már 65 tagszervezet, 150 ezer tag nyomósítja ezt a felhívást. A már minden ésszerű mértéket felrúgó lakossági önmérgezés lehet, hogy tetemes költségvetési bevétellel jár, de a családok megélhetési gondjait csak megsokszorozza, és egészségünket-életünket is veszélyezteti. Hogyan tudnánk a fejlődő Európához igazodni egy olyan lakossággal, amely – mértéktelen önmérgezése miatt – a kontinens legrövidebb produktív élettartamára számíthat csak?!

A részleges bojkott, a káros fogyasztás minimális csökkentése is – ha ez tömegmértékű lesz, mint tavaly volt – a józan, mértékletes többség határozott tiltakozása lehet az inflációs nyomorpolitika ellen, és józan példa az ország vezetői, meg pártjai számára – a személyes és intézményes takarékoságra, ami nélkül valóban nem tud talpra állni eladósodott nemzetünk.

A részleges bojkott békés demonstrációja különös jelentőséget nyer most az országgyűlési választások küszöbén. Éppen ezért tűztük ki megvalósítására a választásokat megelőző hetet, mégpedig Kossuth Lajos szellemében, aki 1841-ben így írt a Pesti Hírlapban:

„De mi tudjuk, milyen nehéz feladat még egy chinai császárnak is a népmámor ellen (legyen mákony vagy pálinkamámor, mindegy) háborút indítani; s azért csak azt óhajtánók ezúttal legalább, hogy a falusi előljárók botránkozató szokásai eltöröltetnének, s ezzel is növelhetnék a tekintet, mellyel bírniok kell...”

Budapest, 1990. február

Országos Dohányfüstmentes Egyesület

Józan Élet Egészség- és Családvédő
Országos Szövetség

Magyar Egészség Párt

KISIPAROSOK! KISKERESKEDŐK!
CUKRÁSZOK! FAGYLALTPOR-FELHASZNÁLÓK
FIGYELMÉBE!

MOST RENDELJE MEG A PRIM' FAGYLALTPORT,

amely stabilizáló és emulgáló anyagokkal dúsított, ezért a
LEGJOBB MINŐSÉGET és KIHUZATALT BIZTOSÍTJA.

Ha most rendeli meg, egész évben a jelenlegi
legolcsóbb áron forgalmazzuk az Ön részére.

Megrendelhető: Jégkrém-lerakat
Mezőgazd. Kombinát Szállítási Telepe, Szekszárd (Palánki út),
Szlaviczsek László lerakatvezető.
Telefon: 74/15-452.
Telex: 14-304,
valamint: Veszprém Megyei Tejipari Vállalat Jégkrémüzeme
Veszprém, Vörös Október u. 93.
Telefon: 80/26-233.

A martonvásári Új Élet Mgtsz.

900 m² alapterületű
ZÁRTKERTI TELKEK

értékesítését kezdi meg Baracska község határában, a Vál völgyében található zártkerti övezetben.

A telkek értékesítési ára: 100,- Ft/m². Előleg befizetése szükséges, ezek sorrendjében történik meg az előszerződés megkötése és a telkek kiválasztása.

A birtokba adás várhatóan árpilisban
történik.

További információk és telekigénylés:
Új Élet Mg. Termelőszövetkezet
2462 Martonvásár, Dózsa Gy. u. 6.
Titkárság
Telefon: Martonvásár 105.

APRÓHIRDETÉS

Menyasszonyruha-kölcsönzés! Gyönyörű, külföldi ruhakülönlegességek, kelékek, koszorúslányruhák. Lászlóné, Tolna, Deák F. u. 8. Telefon: 74/40-296. Nyitva: Keddtől péntekig 9–17-ig, szombaton 9–12 óráig.

40 családok méhészkesi felszerelve, méhek nélkül eladó. Levélcím: Veszprém, Nyárfa u. 1.

Demokratikus

Átalakulási

Törekvések

Utja

Magyarországon

Hirdetését
telefonon is
feladhatja

Pécs(72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

A „MERUKER” Kereskedelmi Részvénytársaság

(Pécs, Kossuth L. u. 3.)

tisztelettel tájékoztatja a részvényeseit az 1989. október 1-től 1989. december 31-ig tartó első üzleti év mérlegadatairól

(adatok ezer Ft-ban)

I. Eszközök

Pénzeszközök

23 172,-

Készlet

102 066,-

Követelés

2337,-

Állóeszköz

5175,-

Eszközök összesen:

132 750,-

II. Eredménykimutatás

Összes bevétel

123 013,-

Ebből: – kifizetett ÁFA

- 24 534,-

Nettó bevétel

98 479,-

Ráfordítások

89 363,-

Mérleg szerinti nyereség

9116,-

Források

Részvénytőke

81 000,-

Hitel

–

Tartozás

42 634,-

Nyereség

9116,-

Források összesen:

132 750,-

Pécs, 1990. március 7.

A „MERUKER” Kereskedelmi
Részvénytársaság
Igazgatósága

Prost elszívta a békepipát

Forma-1: kezdődik a nagy száguldás

Várakozás teli hónapok, istállócsere, új csodagépek kipróbálása után vasárnap Phönixben megkezdődik a Forma-1-es világbajnokság. A november 4-ig tartó nagy száguldás közepette augusztus 12-én Magyarországon is kiveszi részét a rendezésből, a Hungaroring ismét otthont ad a világ leggyorsabb autósai találkozásának.

Az amerikai városban minden menetrend szerint halad, a nyitányra, pénteken és szombaton lesznek a bemelegítő, illetve hivatalos edzések, majd vasárnap a 3,8 km-es pályán megtörténik az 1990. évi premier. A phönixi pályán egyébként tavaly rendeztek először vb-futamot, s a körrekordot a brazil Senna tartja 1:33.969 perccel, ami 145 km-es átlagot jelent.

Az idei esélyeket latolgatva megoszlanak a vélemények, akadnak akik a címvédő francia Alain Prostra esküsznek, ő ebben a szezonban már nem a McLaren, hanem a Ferrari csapatának a sztárja. Prost már az amerikai városban nyilatkozta, igen szerencsésnek mondhatja magát, hogy a Ferrari versenyzője lett. Azt sem titkolta, hogy Ayrton Sennát tartja a legna-

gyobb riválisának és számítani kell az évről évre meglepetésre képes osztrák Gerhard Berger előretérésére is. Prost egyébként az évadnyitó előtti napokban „elszívta a békepipát” egykori főnökével, Ron Dennissel, a McLaren igazgatójával.

Az Arizona állambeli városban nagy érdeklődés előzi meg a versenyt, s bár most nincs olyan meleg, mint a tavalyi júniusi futam idején, sokan így is forróságra számítanak... Az idei 16 Grand Prix-verseny menetrendje:

március 11.: Egyesült Államok, Phönix, március 25.: Brazília, Interiagos, május 13.: San Marino, Imola, május 27.: Moncao, június 10.: Kanada, Montreal, június 24.: Mexikó, Mexikóváros, július 8.: Franciaország, Paul Ricard, július 15.: Nagy-Britannia, Silverstone, július 29.: NSZK, Hockenheim, augusztus 12.: Magyarország, Budapest, augusztus 26.: Belgium, Spa-Francorchamps, szeptember 9.: Olaszország, Monza, szeptember 23.: Portugália, Estoril, szeptember 30.: Spanyolország, Jerez, október 21.: Japán, Suzuka, november 4.: Ausztrália, Adelaide.

Glasgow után Athénban

Három nappal a glasgow-i fedettpályás Európa-bajnokság után Athénban találkozott a kontinens illetve a világ élmezőnyébe tartozó atléták. Az IAAF fedettpályás sorozat újabb állomásán meglepetések is születtek. A kétszeres Európa-bajnok nyugatnémet Ulrike Sárvari a 60 méteres versenyt szerezte meg. A férfi súlylökésben az első három helyen ugyanaz volt a sorrend, mint az EB-n. A férfiak 60 méteres számában az Európa-bajnok brit Linford Christie mindössze egy századmásodperccel maradt el a világsúctól, de eredményével így is beállította a lengyel Marian Woronin 1987-ben elért 6.51 mp-es Európa-csúcsát. Az elmúlt heti Európa-bajnokságon bronzérmes szerzett Forgács Judit 400 m-en ezúttal a dobogó második fokára állhatott. Eredménye 52.99 mp.

Sztármozgások

Waldner és Grubba visszatér a Bundesligába

Chen Xinhua a kínaiak egykori világbajnokasztaliteniszese már hosszabb ideje Angliában él, miután a szigetországi házasságát kötött. Chen angol nőt vett feleségül – már kisgyermekük is van –, s nemrég állampolgárságot is kapott.

Az AFP híre szerint Chen rövidesen „angol” lesz, s május 15-től játszhat a szigetországi válogatottban. Ez a Szuper Ligából napokban kiesett angol együttesnek óriási nyereség lesz, mellette Prean, Douglas és Cooke alkotja majd a csapatot. A magyarok viszont nem tapsolhatnak ennek, mert őstől az angolokkal együtt ját-

szanak az Európa Ligában, s a feljutáshoz le kell őket győzni...

Több éves szünet után őstől ismét játszhatnak a nyugatnémet klubcsapatokban olyan külföldi versenyzők, akik országukban a válogatott tagjai. A szerződéseket már megkezdődtek, s a legnagyobb fogást az ATSV Saarbrücken könyvelheti el: visszatér egykori csapatához a világ- és Európa-bajnok svéd Jan-Ove Waldner. A 24 éves sportoló két éve szerződést írt alá, s az értesülések szerint minden esztendőben legalább 200 ezer márkát kap a játékáért. A saar-

brückeniek a játékos Waldner mellett edzőnek szerződöttni akarják Glen Öst svéd szövetségi kapitányt is, aki tavaly Dortmundban világbajnoki győzelemre vezette csapatát. Waldner mellett lesz még egy híres visszatérő a Bundesligában. A lengyel Andrzej Grubba, aki az elmúlt években az osztrák bajnok TTC Stockerau csapatának volt a sztárja, ugyancsak két éve kötelezte el magát a TTC Grenzau együtteséhez, amelyet az UEFA-kupában nemrég a Postás drámai mérkőzésen 5-4-re legyőzött a Lumumba utcai csarnokban. Grubba már volt a Grenzau játékosa, a nyugatnémet együttesrel országos bajnokságot és Európa-kupát nyert.

Short track OB a Budapest Sportcsarnokban

A hosszúkorcsolyások után a rövidpályás gyorskorcsolyázás hazai legjobbjai is országos bajnokság keretében próbálják ki tudásukat.

A közhasználatú angol elnevezéssel short trackként ismert fiatal szakág magyar művelői OB-n tavaly találkoztak először, Kazincbarcikán. A korcsolyatortelmi eseményen a nőknél Botos Eszter, a férfiaknál pedig Kun Bálint Tibor szerezte meg az aranyérmeket. A védők közül ezúttal csak Kun védheti meg címét, mert Botos nem indul, jelenleg az Egyesült Államokban folytat egyetemi tanulmányokat. Távollétében a Kaszala Claudia (Budapesti Korcsolyázó DSE) vagy Nagy Zsuzsa (Debreceni MTE) nyerheti el a bajnoki titulust. A férfiaknál pedig Kun mellett befutó lehet még a szintén a BKDSE színeiben versenyző Gellért Gábor és Ballai György is.

A második short track OB-t szombaton és vasárnap rendezik meg a Budapest Sportcsarnok alagsori pályáján. Mindkét nap délelőtt 9-kor kezdődnek a versenyek, amelyekre a belépés díjtalan.

Karpov nyerte a nyitópartit

Kuala Lumpurban megkezdődött a szovjet Anatolij Karpov és a holland Jan Timman közötti sakkvilágbajnok-jelölti döntő.

A 12 partiból álló finálé első találkozásán az ex-világbajnok Karpov sötéttel 36 lépésben legyőzte vetélytársát.

Szónyi, a kapitány

A Magyar Birkózó Szövetség elnöksége csütörtöki ülésén az 1992-es barcelonai olimpiai játékokig Szónyi Jánost (42), az FTC birkózószakosztályának eddigi vezetőedzőjét bízta meg a szövetségi kapitányi tisztséggel ellátásával.

„Életmentő” szendvicsek

A helyszín, az időpont különösen nem érdekes, de az eset a benne rejlő leleményesség, találékonyság miatt már annál inkább. Drinóczi Tibor – papíron elnöke a szóban forgó kisvárosi shotokan karateklubjának, de valójában mindenese – nem tud belenyugodni a létezését megkérdőjelező pénztelenségbe, a létbizonytalanságba. Egy önfenntartó karateklub lehetősége a pénzeremítő vállalkozásokban is behatárolt. Marad a „sok kicsi sokra megy” közmondás megvalósítása.

Így arra vállalkoztak a karatekák, hogy azokban az iskolákban, ahol nincs büfé, az órák közti szünetekben szalámis szendvicseket árúsítanak a szünetekben. Az a pár százszor – ha az üzlet beindul –, esetleg ezerszer tíz forint – mert ennyi a karatés tízóraji ára – életmentő lehet. A hiányzó többi pótolja a lelkesedést.

Scherer Tamás

Eurofoci

Névtelen „hősök” főszereplővé léptek elő

A magyar televízió által is közvetített Bayern München – PSV Eindhoven találkozó mintegy esszenciája volt a hétközi – kedden két, szerdán tíz mérkőzést játszottak – kupafordulónak. Kevés volt a gól – a tizenkét összecsapáson összesen huszonegyszer rezdültek meg a hálók –, s a játékosok igencsak dőcögöttek. Mindössze egy csapatnak, a Werder Bremennek futotta két gólnál többre az erejéből: négyre. Ráadásul idegenben! Mellel a vendégegyüttesek kitétek magukért, három meccset nyertek, ami ritkaságnak számít a kupa-negyeddöntőkben.

A beköszöntő tavasz hatására a futballra kiéhezett nézők szép számmal vonultak ki a stadionokba, összesen 410 000-en, ami 34 ezres átlagnak felel meg. A legtöbben a lisszaboni Estadio Luzban – a Fény-stadionban – látták a Benfica-Dnyepyr BEK-összecsapást, de Szófiában is 65 000-en voltak kíváncsiak a Szredec–Olympique Marseille rangadóra, ugyanebben a kupában.

Ez utóbbi mérkőzésen Huard kapus kivédte a bolgárok szemét, s amikor végképp elfogyott a hazaiak lendülete, akkor a brazil Mozer helyére beállt Philippe Thys bevetté Vailov kapuját. A mezőny két legjobbjá Tigana és Papin, a Marseille két világlklasszisa volt.

Brüsszelben 33 000 néző vándorolt a Heysel-stadionba, öt évvel az 1985-ös tragédia után. A címvédő Milan a tavalyelőtti KEK-győztes KV Mechelen vendégeként csak arra vigyázott, hogy gól nélkül megússza, s ez sikerült is Arrigo Sacchi mester tanítványainak – még Ruud Gullit nélkül is. A Milan aranylabdását, a holland Marco van Bastent egy másik holland, Graeme Rutjes, a házigazdák beállósá teljesen kikapcsolta a játékból. Figyelmeztető jel a visszavágó előtt az olaszoknak: a Mechelen idén még nem kapott ki a kupában!

A Bayern München–PSV Eindhoven mérkőzés – mint már volt róla szó – igencsak unalmasra sikerült, leszámítva a hajrá perceit. A négy dán, egy-egy csehszlovák és belga futballistával megerősített hollandok a sérült Romario helyén játszó dán Povlsennek köszönhetik egyetlen góljukat, a bajnok pedig a „névtelen” háttérben, Grahamernek a győztes találatot. A tavalyi és tavalyelőtti BEK-győztes párvadálának kimenetele még teljesen nyílt.

A Benfica bizony Gorodov kapus súlyos hibájának köszönheti a sovány, 1–0-ás győzelmet a Dnyepyr ellen. Az ő melléfogása után került olyan helyzetbe Magnusson, hogy már csak buktatása árán volt elkerülhető a gól. A tizenegyet a svéd gólkirály kíméletlenül bevágta.

Bukarestben telt ház – 20 000 néző – előtt készült komoly előny megszerzésére a Dinamo Bucuresti – az egykori belügyi, vagyis „szekus” csapat – a Partizan Beograd ellen. Florin Raducioi, a hazai középcsatár kétszer is hálóba talált, de Szpascics 70. percben elért szépítő gólja visszaadta a vendégek reményét a visszavágóra. Igaz, ehhez Stelea kapus hibája is kellett... Pár percre megzavarta a mérkőzést, hogy a jugoszláv szurkolók füstbombákat dobtak be az egyik kapu mögé, de aztán hamar helyreállt a rend. A meccs után sajnálatos módon kövekkel dobálták meg a jugoszláv szurkolók autóbuszait...

Valladolidban nem bírt egymással a helyi gárda és a Monaco, még gólról sem tellett az erejükből. A legtöbb izgalmat az okozta, amikor a nagyhercegség csapatának szurkolói az első félidő vége felé egy jókora kakast engedtek a játéktérre. A számyast csak hosszas üldözés után sikerült elfogni.

Genovában a Sampdoria 2–0-ás győzelméhez – Grasshoppers ellen – Vierchowod találat mellett Meier öngólja is kellett, no meg a lábtörése után diadalmasan visszatért Gianluca Vialli pompás játéka.

Az Anderlecht még kedden 2–0-ra verte a Ferencváros búcsúztatóját, az Admira Wacker. Valószínű, ez az előny elég lesz a visszavágóra.

Az UEFA-kupában a legnagyobb szenzációt a Juventus 2–0-ás sikere jelentette Hamburgban, az 1983-as BEK-döntő ismétlésén. Az olaszok győzelmé után mintegy 200 drukker a hírredt St. Pauli negyedbe vonult, ahol verekedést provokáltak a helyi lakosokkal. A rendőrség csak nagy nehezen fékezte meg a garázdákat.

Egy másik olasz csapat, a Fiorentina 1–0-lal küldte haza az Auxerre-t, Kovács Kálmán csapatát. A magyar válogatott csatár a 80. percben lecserélték, mert a kapura nem jelentett veszélyt.

A Werder Bremen igencsak kitétt magáért Liege-ben (4–1), azt a játékot idézve, amellyel egy fordulóval korábban kiverte a Napolit a kupából. A visszavágó már csak formáság.

Végül még egy nyugatnémet siker: az FC Köln Janssen révén már a 70. másodpercben előnyhöz jutott az Antwerpen ellen, ám a második gólról az 52. percig kellett várni. Akkor a norvég háttér, Giske volt eredményes. A mezőny legjobbjának a kis kölni karmester, Pierre Littbarski bizonyult.

MLSZ-gate

Csak Lovassyé a balhé?

Az MLSZ-gate fontos állomásának ígérkezik a hétfői tárgyalás, amelyet a főszereplő, Lovassy László részvételével tartanak a labdarúgó-szövetségben. Ezen a napon hallgatja meg Berzi Sándor főtitkár – két tanú: dr. Pethő Róbert és Csiky Károly közreműködésével – a lehallgatási botrány központi alakját, az időközben állásából felfüggesztett Lovassyt, akinek – mint ismeretes – „pénz-szerzési” kísérletét Petres Tamás magnetofonszalagra rögzítette.

Berzi Sándor csütörtökön elmondta, hogy jómagam, mint a fegyelmi jogkört gyakorló főtitkár abszolút jogszerűen kívánt eljárni az MLSZ alkalmazásában álló Lovassy ügyében.

Azzal, hogy ilyesmivel próbálkozott, megszegte munkaköri kötelességét – mondta a főtitkár –, tehát nekünk is el kell járnunk vele szemben. Mostani álláspontunk szerint meg fogjuk szüntetni az MLSZ-szel fennálló munkaviszonyát, és a rendőrségnek adjuk át az ügyet. Annyi ellentmondás, találgatás van e sajnálatos botrányban, hogy az igazságot kihámozni mi magunk úgysem tudjuk, ehhez szakértők, hatósági emberek kellene. Úgy vélem, a rendőrség majd felderíti, hogy Lovassy mögött áll-e valaki, és egyáltalán teljes mértékben fény derül-e erre a szégyenletes ügyre. Hétfőn délután fél négykor tartjuk meg a zárt tárgyalást és utána hozzuk nyilvánosságra az MLSZ döntését.

Bonyolódik az MLSZ-ügy. Sokakban felvetődik a kérdés: cseppet sem biztos, hogy Lovassy az egyeilen bílnős, a hivatali beosztásával visszaélő vesztegető, aki saját zsebre dolgozott. Gondoljunk csak bele: azt a telefonbeszélgetést, amit Petres és csapata rögzített, amelyben a tulajdonképpeni vesztegetés megtörtént, meg kellett, hogy előzze legalább egy, ha nem kettő – szóval... Tekintettel arra, hogy Petres az MLSZ fegyelmi bizottsága előtt jóval szorongatottabb helyzetben van, mint az ügyében egyszer számára már kedvezően ítélező székesfehérvári munkaügyi döntőbíró, nem biztos, hogy Lovassyé az egész balhé.

Még az is lehet, hogy a szálak a Videotonig, az öt szerződöttni kívánó Veszprémig is elnyúlnak – nem beszélve az MLSZ-ig, ahol tulajdonképpen az ügy kipattant...

Bálint Gy.

Gorgyjeva és Grinykov negyedik világbajnoki címe

A papírforma igazolódott a párosok versenyében a kanadai Halifaxban a műkorcsolyázó és jégtánc világbajnokságon. A szovjet Gorgyjeva, Grinykov kettős immár negyedik vb-aranyérmét szerezte, annak ellenére, hogy szabadprogramjuk korántsem volt hibátlan, a duó hölgytagja kétszer is botlott. A legszebb szabadkorcsolyázást a kanadai Brasseur, Eisler kettős mutatta be, s ennek köszönhetően a negyedikről a második helyre léptek előre.

A győztes pár 1986 óta csupán

egyszer – két éve Budapesten – nem tudott nyerni a világbajnokságon. Időközben egy olimpiai és két Európa-bajnoki címet is begyűjtöttek. A férfiák rövidprogramjukat mutatták be, s a két kiváló aranyesélyes, a címvédő kanadai Kurt Browning és az Európa-bajnok szovjet Viktor Petrenko bemutatója lázba hozta a közönséget. Előbb Browning korcsolyázott, s egy hatost és hat 5.9-es pontszámot kapott, ám Petrenko őt is felülmúlta két hatossal. Ezt a szakaszt Petrenko nyerte, s összetettben is vezet. Száraz András a tizenhatodik.

DÁTUM

Vlagyimir Iljics Hontalan

Elismerem, némiképp szabadon fordítottam le a Lenin nevet, amely köztudottan „Lénai”-it jelent, de mit tehetek én arról, ha a tendencia azt mutatja, hogy a jövőndő orosz szótárakba (ha lesznek még ilyenek kis honunkban) már minden bizonnyal így kerül majd be Uljanov neve. Tbiliszi, Grúzia fővárosában éppen most szedegetik le a Lenin névvel ellátott utcátáblákat, kedden ledöntötték a nagy bolsevik szobrát is, ami akkorát dobant, hogy csütörtökre már éppen meghallotta az MTI moszkvai tudósítóját is, s rajta keresztül mi is.

Tapasztalom, hogy más országokban is akkora a bronzínség, amilyenre eddig még nem volt példa Euráziában. Vagy nem is a bronzal, inkább a formájával van baj? Ez sem kizárt. Annál inkább nem, mert a mészaköszobrokat is kikezdi, nem várják meg, amíg az idő vasfoga belevásik. Bár nálunk még pompáznak remekművek. Mondhattam volna, hogy „állnak” a szobrok, de regruta koromból tudom, az egyik legimpo-(-zansabb, vagy -tensebb?) Hódmezővásárhelyen nem áll, hanem rejtendő keserves pózban guggol, ül. Nem is mondtuk másként, amikor meg-meglátuk néhanapján: nagy emberek kis pillanatai...

Lenin szobrai lassan lelkes pionírok és hazai maradványszervezetük, az úttörők gyűjlik talán be, hátha ezzel is jobban védik a békét. A Lenin Összes fogalma helyeit könnyen létrejöhet így az Összes Lenin fémjelzett fogalma. Ha eltelik még egy-két év, meglehet, hogy Leningrád nevét is visszakeresztelik Petrográdra. Ez azonban még mindig jobb eset, mintha Retrográdnak hívnák...

#



Nem intakt a Kontakta?

A Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetség bejelentette, bírósági eljárást kezdeményeznek a miskolci Munkügyi Bíróságon, mivel a Kontakta Elektronikai Vállalat ózdi gyáregységében 150 dolgozót május 31-i hatállyal a vállalat vezetése el akar bocsátani. A Szolidaritás szerint a vállalatvezetés jogsértően járt el a munkásokkal szemben, a kifogásolt intézkedést pedig a felek megállapodásáig nem szabadna végrehajtani. A Kontakta budapesti központja azért kíván 150 dolgozótól megválni Ózdon, mert megítélésük szerint csak ily módon növelhető az alacsony fizetések, illetve a munka hatékonyságának javítása is ezt kívánja meg. Ezért a borsodi városban működő üzemet kft-vé kívánja átszervezni. Ez ellen a dolgozók határozottan tiltakoznak, s ezért fordultak a bírósághoz képviselői.

Elszámoltatás

Csütörtökön megkezdte munkáját a vagyonszámolatással megbízott országgyűlési bizottság. Az arra kötelezett 400 vezető többsége elküldte vagyonyilatkozatát. Elsőként Gáspár Sándort, Buda Istvánt, Komócsin Mihályt, Papdi Józsefet és Timár Mátyást kérdezte vagyoni helyzetéről a bizottság.

Születésnap Cegléden

Patkós Irma színművésznőt köszöntötték csütörtökön Cegléden 90. születésnapja alkalmából, aki megkapta a Magyar Köztársaság aranykoszorúval díszített Csillagrendjét.

„Jaj, cica...”

Divatbemutató fegyőrnőknek

Ez kérem a magyar divattörténet egyik ritka pillanata: divatbemutató fegyőrnőknek. Az újpesti Centrum Áruház készletéből az OSZK Kaleidoszkóp Irodája szervezte. A kifejezés, hogy fegyőrnőknek –, sommás, mert a nézőtérén egytől egyig hölgyek ülnek ugyan, s valamennyi a büntetés-végrehajtás alkalmazottai, de van közöttük, akinek nincs katonai rendfokozata, sosem visel egyenruhát, csupán tisztviselő ennél az intézménynél. A budapesti büntetés-végrehajtási szervek civilruhás elegáns asszonyait, lányait a nőnap alkalmából hívták meg az intézmény egyik fővárosi termébe, ahol az újságíró ezúttal hiába kereste a poént – derékszíjas, zord hölgyek manőkeneket tekintenek meg! – Nos a derékszija és a zordság elmaradt.

Igaz, afféle hangulati bemelegítő műsort rendeztek előtte; Kovács Zsuzsa, Böröndi Tamás és Katona János művészek énekeltek, viccelődtek. Volt „Hej, cica, eszem azt a csöpp kis szád...” meg „Te rongyos élet...”. Utóbbi jól ellenpontozta a későbbi divatbemutatót. Mindez a haknimű-

sorok kedves; könnyed; gondtalan színvonalán. Mire a széplányok bevonultak, már eluralkodott a derű.

Kár, hogy nem volt elég csikos ruhaanyag, mert több variációban tegnap hercig lett volna.

Közben beszélünk Szalma Eszter alosztályvezető századossal:

– Minden évben megrendezzük a bemutatót a nemzetközi nőnap alkalmából. Igénylik a kolléganők!

– Lelkileg nehéz lehet ez a foglalkozás! Általában mennyi ideig bírják?

– Jelentős részben nyugdíjig!

– Végül is mennyire nő a fegyőrnő?

– Attól, hogy fegyőr még igazi nő...

A hangsúlyos kijelentésnek még nagyobb hangsúlyt adott az utána következő pillanat: két snájdig fiúmanőken lépett a terembe és hát mit mondjak... A nézőtér csak úgy hörgött a gyönyörűségtől! Bizony!

Földessy Dénes

AIDS-helyzet

Az AIDS elleni küzdelemben óvatosan kell bánni a nagy szavakkal, tudományos szenzációkkal. Így értékelhető az a kísérleti eredmény is, amelyet most jelentett be Bécsben Martha Eibl egyetemi tanár, a bécsi egyetem Immunológiai Intézetének munkatársa, aki géntechnikai úton AIDS elleni oltóanyagot állított elő. Az e vakcinával kezelt egyik kísérleti csimpánz már két éve ellenáll a fertőzésnek, és számos teszt igazolta, hogy nyoma sincs nála a megbetegedésnek. Egy be nem oltott másik csimpánz viszont már három hónap múlva mutatott a fertőzőség világos jeleit.

Kamera – buliba

A Konica cég legújabb fényképezőgépeinek elég, ha valaki belenevet a lencséjébe – és a kamera exponál. Az „Egészségére” márkanévű, teljesen automata szerkezet „rendezvény- vagy házbüli-kamerának” készült.

A fényképezőgépre tíz centiméteres, háromlábú állvány szerelhető, amelynek lábaira kétcentis cipőcske is húzható.

Döntetlen

A csehszlovákiai férfi kézilabda-világbajnokság középdöntőinek utolsó fordulójában Magyarország 20-20 (8-10)-as döntetlent játszott Csehszlovákiával.

Cserbenhagyót keresnek

Csütörtökön Érden 7.20 és 7.30 óra közötti időben a Riminyáki út és a Búcsú út kereszteződésében ismeretlen típusú és rendszámú személygépkocsi elgázolta Szűcs Judit 13 éves tanulót; a gyermek súlyos sérüléseket szenvedett. Az ismeretlen jármű vezetője megállás nélkül továbbhajtott. A rendőrség kéri, hogy a szemtanúk jelentkezzenek az érdeklődőkkel. Az ismeretlen jármű vezetője megállás nélkül továbbhajtott. A rendőrség kéri, hogy a szemtanúk jelentkezzenek az érdeklődőkkel. A rendőrség kéri, hogy a szemtanúk jelentkezzenek az érdeklődőkkel.

A tűz oka: robbanás

Legkevesebb tizenegy ember vesztette életét Majna-Frankfurtban egy kínai étteremben, ahol szerdán este tűz ütött ki. A tüzet feltehetőleg a konyhában bekövetkezett robbanás okozta.

A Minisztertanács részvéte

A Minisztertanács őszi részvétét fejezte ki az ózdi balesetben életüket veszített dolgozók hozzátartozóinak. A balesetet szenvedettek és a hozzátartozók megsegítésére 5 millió forinttal hozzájárul az e célra létrehozandó alaphoz.

Megtévesztő számbavétel

Brazíliaiban az öt éven aluli gyermekek közül minden harmadik éhezik, vagy alultáplált – közölte a brazil táplálkozási és ételmezési intézet. Az elmúlt tizenöt évben statisztikailag javult a helyzet, valójában azonban a „javulás” a születések erős visszaesésének tulajdonítható.

Koszpédíció

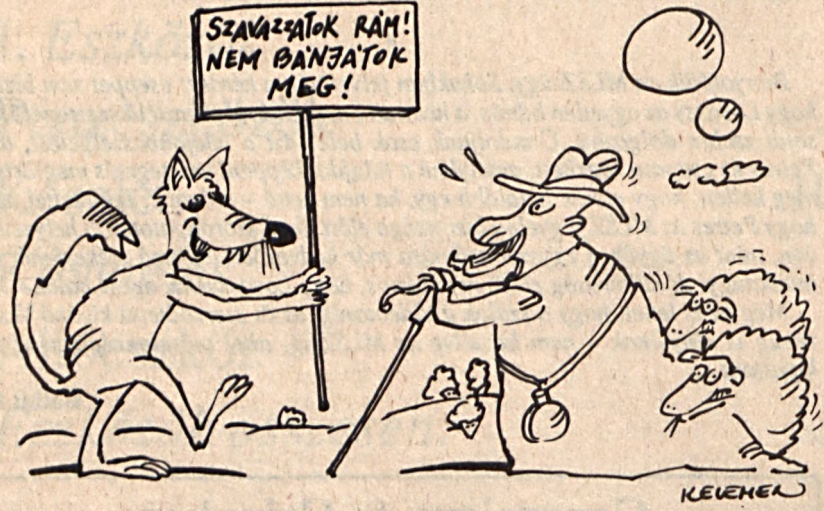
Júliusban nemzetközi expedíció indul a Himalája Karakorum-2, 8611 méteres csúcsára a hegymászók által otthagytott több tonnányi szemét eltakarítására.

Az olasz, francia, angol, német, belga, csehszlovák és pakisztáni hegymászók a szemetet zsákokban viszik le a legközelebbi faluba a hulladék-feldolgozóhoz.

Holnap
számunkban
olvashatják,
Erdélyben
vihár előtti-e
a csend?

Hallgassunk rá?

SZAVAZZÁK RÁM!
NEM BANGJATOK
MEG!



Francia kapcsolat

A gödöllői és a párizsi agrártudományi egyetem közös kutatási programot indít a számítástechnikai informatikai rendszerek és a biometriai módszerek mezőgazdasági alkalmazásának vizsgálatára. A jövőben mód nyílik szakemberek, oktatók, kutatók kölcsönös kiküldetésére.

Az erszényes szíve

A San Franciscó-i állatkert betegeskedő kengurujának, Skippynek, aki a maga hét esztendőjével erszényes körökben középkorúnak számít, már régóta voltak szívpanaszai. Három szívsebész négy anasztetiológus közreműködésével épített be szervezetébe nyolcezer dolláros szívritmusszabályzót.